

Бекітілді:
Қарағанды облыстық әлеуметтік әріптестік және
әлеуметтік және еңбек қатынастарын реттеу
жөніндегі үшжакты комиссияның отырысында

2026 жылғы 30 қыркүйектегі № 7 хаттама

**Аналитикалық жазба Қарағанды облысының әкімдігі, жұмыс берушілердің уәкілетті
өкілдері және кәсіптік одақтардың аумақтық бірлестіктері арасындағы 2024-2026
жылдарға арналған облыстық Келісімнің орындалуы туралы**

2026 жылдың бірінші жартыжылдығының қорытындысы бойынша

I Бөлім әлеуметтік әріптестік және диалог

Әлеуметтік әріптестер облыстық үшжакты Келісім шеңберінде қабылданған міндеттемелерді орындау жөнінде шаралар қабылдады.

Облыстың атқарушы билік органдары

Жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасы (ЖҚҰӘББ) облыстық үшжакты Келісімнің орындалуына және қалалық және аудандық үшжакты комиссиялардың қызметіне мониторинг жүргізеді. ОҮК отырыстарында мәселелерді жоспарлау және талқылау Келісімде қабылданған міндеттемелер шеңберінде жүзеге асырылады.

2026 жылдың бірінші жартыжылдығында әлеуметтік әріптестік жөніндегі облыстық үшжакты комиссияның 4 отырысы өтті (оның ішінде облыс әкімімен 2 отырыс), Тараптар 12 мәселені қарады, оның ішінде 8 мәселе – әлеуметтік – еңбек сипатындағы.

Облыстың қалалары мен аудандарында өңірлік үшжакты комиссиялардың (ӨҮК) 31 отырысы өткізілді, оның ішінде 21 - өңірлердің әкімдерінің төрағалығымен (Қарағанды қаласында -4, Теміртау қаласында -2, Саран қаласында – 3, Балқаш қаласында – 3, Приозерск қаласында – 2, Шахтинск қаласында – 3, Шет ауданында – 2, Ақтоғай ауданында – 1, Бұқар жырау ауданында – 3, Осакаров ауданында – 2, Нұра ауданында – 1, Абай ауданында – 3, Қарқаралы ауданында – 2). Тараптар 74-тен астам мәселені қарады.

Өңірлік деңгейде әлеуметтік әріптестікті үйлестіру мақсатында 2026 жылдың бірінші жартыжылдығында Қарағанды және Саран қалаларының ӨҮК тараптарының өкілдері тыңдалды.

Жыл басынан бері өңірлерде БАҚ және интернет-ресурстар арқылы «Парыз-2026» бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі жөніндегі конкурстка қатысуға жеке кәсіпкерлік субъектілерін тарту бойынша ақпараттық-түсіндіру жұмыстары жүргізілді.

2026 жылдың сәуір айында Қарағанды облысында «Парыз» бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі жөніндегі конкурсты ұйымдастыру және өткізу жөніндегі іс-шаралар жоспары бекітілді.

Мәдениет, мұрағаттар және құжаттама басқармасы (ММҚБ).

Мәдениет, мұрағаттар және құжаттама басқармасының ведомстволық бағынысты ұйымдарындағы әлеуметтік әріптестік мынадай қағидаттар негізінде жүзеге асырылады:

- тараптардың тең құқықтылығы;
- жұмыскерлер мен жұмыс берушілердің өзара мүдделерін ескеру;
- ашықтық және сындарлы диалог;
- еңбек заңнамасының нормаларын сақтау.

Барлық мәдениет және мұрағат ұйымдарында еңбекақы төлеу, әлеуметтік кепілдіктер, еңбекті қорғау, жұмыс уақыты мен демалыс режимі, сондай-ақ қызметкерлерді әлеуметтік қолдау шаралары мәселелерін реттейтін ұжымдық шарттар жасалды.

Кәсіподақ ұйымдарымен өзара іс қимыл тұрақты негізде жүзеге асырылады және мыналарды қамтиды:

- бірлескен кеңестер мен консультациялар өткізу;
- еңбек заңнамасындағы өзгерістерді талқылау;
- еңбекақы және ынталандыру төлемдерін қарастыру;
- демалыс кестелері мен жұмыс режимдерін келісу;
- кәсіподақтардың еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы жөніндегі

комиссияларға қатысуы.

Қызметкерлердің құқықтық сауаттылығын арттыру мақсатында:

- еңбек заңнамасы мәселелері бойынша семинарлар мен оқыту іс-шаралары;
- еңбекті қорғау және өрт қауіпсіздігі бойынша нұсқаулық;
- нормативтік құқықтық актілердегі өзгерістер бойынша түсіндіру жұмыстары;
- әлеуметтік-еңбек мәселелері бойынша қызметкерлерге кеңес беру.

Ақпарат қызметкерлерге ішкі жиналыстар, ақпараттық стендтер және ұйымдардың электрондық ресурстары арқылы жеткізіледі.

Әлеуметтік әріптестік шеңберінде әлеуметтік қолдау шаралары көзделеді, оның ішінде:

- қиын өмірлік жағдайларда материалдық көмек көрсет
- ұжымдық шарттарда көзделген жағдайларда қосымша демалыс күндерін ұсыну;
- қызметкерлерді кәсіби мерекелерге және мерейтойлық даталарға ынталандыру;
- жас мамандарды қолдау.

Жұмыс берушілер мен қызметкерлер арасындағы сындарлы диалог еңбек қатынастарының тұрақтылығын нығайтуға, қызметкерлердің әлеуметтік қорғалуын арттыруға және ұжымдарда қолайлы моральдық-психологиялық ахуалды қалыптастыруға ықпал етеді.

Әлеуметтік әріптестікті одан әрі дамыту және өзара іс-қимыл тетіктерін жетілдіру жөніндегі жұмыс басқарудың барлық деңгейлерінде жалғастырылатын болады.

Жастар саясаты мәселелері басқармасы (ЖСМБ).

Жыл сайын облыста елді мекендерді абаттандыру және көгалдандыру бойынша «Жасыл ел» жастар еңбек жасақтарының қызметі шеңберінде маусымдық жұмысқа орналастыру жобасы іске асырылуда. Оған 14 пен 35 жас аралығындағы жастар қатысады. Жобаны іске асыруға ағымдағы жылы жергілікті бюджеттен 900 миллион теңгеден астам қаражат көзделген (*облыс, қала, аудан*), бұл жобаны қаржыландырудың соңғы 2 маусымда 70% – ға өскенін көрсетеді (2023 жылы – 340 млн.теңге, 2024 жылы – 691 млн. теңге, 2026 жылы-720 млн. теңге).

Жазғы демалыс кезінде «Жасыл ел» жасақтарында адам жұмыс істеді (2022 ж. - 2375 адам, 2023 ж. – 3000 адам, 2024 ж. – 4820 адам, 2025 ж. – 4990 адам, 2026 ж. - 5050 адам).

Сондай-ақ, еңбек маусымы барысында түрлі экологиялық іс-шаралар, оның ішінде «Taza Qazaqstan» облыстық акциясы аясында өткізіледі.

Соңғы жылдары жауынгерлердің жалақысы да өсті. Олар 14-15 жастағы қатысушылар үшін 85 мың теңгені және 16 және одан жоғары жастағы адамдар үшін 105 мың теңгені құрайды.

Еңбек жағдайлары бұрынғы, бұл қатысушылардың жасына байланысты 4 және 6 сағаттық жұмыс күндері (14-15 жас 4 сағат., 16 және одан жоғары-6 сағат. күніне), аптасына 5 күн.

Бұрынғыдай, жастар денсаулығына зиян келтірмейтін аумақтарды көгалдандыру, сондай-ақ ауыр жүктемелер бойынша қоғамдық маңызы бар жұмыстарға қатысады.

Мерзімді түрде олар үшін ұжымдық рухты нығайту, жасөспірімдер арасында қолайлы атмосфераны сақтау үшін бірлескен сабақтар, тренингтер, тимбилдингтер ұйымдастырылды.

Сонымен қатар, жоба әлеуметтік міндеттерді орындауға арналған. Мәселен, әр маусымда қатысушылардың шамамен 10-15%-ы мемлекет тарапынан ерекше қолдауға мұқтаж жасөспірімдер: көп балалы отбасылар; толық емес отбасылар; жетім балалар және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалар; мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеп отырған отбасылар; мүгедек ата-аналар; асыраушысынан айырылу бойынша ұсынылған.

Мемлекеттік еңбек инспекциясы комитеті департаментінің ақпараты бойынша (МЕИКД) еңбек заңнамасы саласындағы құқықтық сауаттылықты арттыру мақсатында мемлекеттік еңбек инспекторлары еңбек қатынастары тараптары арасында үнемі түсіндіру жұмыстарын жүргізеді.

Мемлекеттік еңбек инспекторлары еңбек даулары туындаған кезде азаматтық іс жүргізу кодексінің нормаларын басшылыққа ала отырып, қызметкерлерге талап арыздарды жасауға жәрдем көрсетеді, сондай – ақ соттарда одан әрі сүйемелдеуді жүргізеді.

Келісу және татуластыру комиссияларының жұмысын еңбек дауларының алдын алудың тиімді құралдарының бірі ретінде атап өткен жөн.

Instagram, Facebook әлеуметтік желілерінде және бұқаралық ақпарат құралдарында 2026 жылдың есепті кезеңінде облыс кәсіпорындарында «Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасының нормаларын қолдану» тақырыбында 70-тен астам кездесу өткізілді, 687 хабарлама жарияланды.

Департаменттің Facebook, Instagram, Threads және жеделхат арнасындағы ресми парақшаларында «Сұрақ – Жауап» айдары бар. Әлеуметтік желілерде тікелей онлайн-эфирлер өткізу кестесі қалыптастырылды және бекітілді. Жыл басынан бері 27 онлайн-трансляция өтті, оның аясында қатысушылар түсініктеме қалдырып, сұрақтар қойып, дереу жауап ала алды.

Экология департаменті (ЭД).

Есепті кезеңде қолданыстағы жабдықты жаңғырту есебінен шығарындылар нормативтері 489 тоннаға, технологиялық қажеттіліктер үшін суды қайта пайдалану есебінен төгінділер нормативтері жылына 15 мың м³ төмендетілді. Кәсіпорынның жол құрылысында аршылған және сыйымды жыныстарды пайдалануы есебінен қалдықтардың пайда болу нормативтері 2,3 млн тоннаға төмендеді.

Қарағанды облысы бойынша негізгі экологиялық проблемалар: - ірі қалалардың атмосфералық ауасының газдануы. - атмосфералық ауаның сапасы бойынша Қарағанды, Теміртау және Балқаш қалалары ең проблемалы болып қала береді.

Қарағанды.

Ластануға пешпен жылытылатын жеке сектор, сондай-ақ шағын және орта бизнес объектілері негізгі үлес қосады.

Жағдайды жақсарту үшін жеке үйлерді газдандыруды жеделдету, бизнесті орталықтандырылған жылумен жабдықтауға қосу және автопаркті жаңарту қажет. Газдандыру жұмыстары жалғасуда, алайда қосылу қарқыны жеткіліксіз болып қалуда.

Теміртау.

Газдану негізінен Qarnet қызметімен байланысты. Кәсіпорын Шаң-газ тазарту жабдықтарын жаңғыртуды және өндірісті кезең-кезеңімен газдандыруды көздейтін шығарындыларды азайту жөніндегі стратегиялық жоспар мен Жол картасын бекітті.

Балқаш. Негізгі экологиялық жүктеме «Қазақмыс Смэлтинг» ЖШС Балқаш мыс балқыту зауытына, сондай-ақ энергетика және тау-кен металлургия кешені кәсіпорындарына түседі. Шығарындылардың ең үлкен көзі мыс балқыту өндірісі болып қала береді.

Барлық қалаларда шығарындыларды азайту жөніндегі жұмыс іске асырылып жатқан табиғат қорғау іс-шаралары шеңберінде жалғасуда.

Сонымен қатар, тұрмыстық қатты қалдықтардың заңсыз полигондары мәселесі бар. Бүгінгі таңда облыста 169 полигон бар, оның 53-і заңдастырылған.

Жоғарыда аталған проблемаларды шешу Қарағанды облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасының 2025-2027 жылдарға арналған іс-шаралар жоспарында, сондай-ақ Қарағанды облысының экологиялық проблемаларын кешенді шешудің 2025-2030 жылдарға арналған Жол картасында көзделген.

Жергілікті атқарушы органдар жұмысының қорытындысы бойынша Қарағанды облысының барлық аумағында құрылыс және тұрмыстық қоқыстарды орналастырудың 482 нүктесі жойылды. Аталған учаскелер «Қазақстан Ғарыш Сапары» ғарыштық мониторингі барысында табылды.

Қарағанды облысы бойынша барлығы 500 полигон ғарыш мониторингі арқылы анықталды, оның ішінде 482 полигон жойылды, бұл 96,4% құрайды.

2026 жылы полигондарды жою бойынша жұмыстарды орындамағаны үшін 10 лауазымды тұлға тартылды, салынған айыппұлдардың жалпы сомасы 2 млн.теңгеден асты, толық көлемде өндірілді. Тарату жұмыстары жалғасуда.

2026 жылғы есепті кезеңде Қарағанды қаласында № 8 ПМЗ ауданында (Зелинский көшесі, 23, Пришахтинск) РМ-2,5 өлшенген бөлшектері бойынша ЖҚ 191 жағдайы және РМ-10 өлшенген бөлшектері бойынша ЖҚ 41 жағдайы тіркелді, атап айтқанда: қаңтарда ЖҚ 169 жағдайы, ақпанда 55, Наурызда 7 жағдай және 1 сәуір айында ДДСҮ іс.

2025 жылдың ұқсас кезеңінде «Қазгидрмет» РМК деректері бойынша атмосфералық ауа бойынша ДЗ-ның 247 жағдайы тіркелді. Ауа-райының ластануының қалыптасуына ауа-райының жағдайы да әсер етеді, сондықтан 2026 жылдың 8 айында 162 НМУ күні (1-7 м/с жылдамдықпен әлсіз жел) атап өтілді, атап айтқанда: қаңтарда 13 күн, ақпанда 6 күн, Наурызда 19 күн, Сәуірде 26 күн, Мамырда 20 күн, маусым, шілде және тамыз айларында 26 күн.

№ 8 ПМЗ бекеті ауданында қоршаған ортаға теріс әсер ететін кәсіпорындар анықталған жоқ. Пост жеке секторлар орналасқан ауданда орнатылған. Жоғары ластанудың себебі жеке үйлерді бөлудің төмен орналасқан көздері болып табылады, Қарағанды қаласы бойынша барлық жиі кездесетін ауа райы жағдайларын тыныштық түріндеутықтырады. Желсіз ауа-райы үйлерді жылыту үшін жанармай жағудан, сондай-ақ жылжымалы көздерден шығарындылардан пайда болатын атмосфералық ауадағы зиянды бөлшектердің жиналуына ықпал етеді.

Жылыту маусымының аяқталуымен № 8 ПМЗ-да ЖЗ және ЭЗЖ жағдайлары тіркелмейді.

Есепті кезең ішінде (8 ай) «Қазгидромет» РМК Нұра, Соқыр, Шерубай-Нұра өзендері бойынша ДДҮ-ның 31 жағдайын тіркеді.

Сондай-ақ, 2026 жылға арналған медиа-Жоспар шеңберінде зертханалық-талдамалық бақылау мамандары 6 іс-шара өткізді: «Ашық есік күні», СҚА-дағы ірі кәсіпорындарда атмосфералық ауаның мониторингі, «Таза ауа» акциясы, АСМ кәсіпорындарында баспасөз туры, Балқаш көлі мен Самарқанд су қоймасын зерттеу.

Қарағанды облысы бойынша экология департаментінің зертханалық-талдамалық бақылау бөлімі 2026 жылғы сәуірден қыркүйекке дейін Қарағанды қаласының полиция басқармасымен бірлесіп экологиялық заңнаманың бұзылуын анықтау бойынша рейдтік іс-шаралар жүргізді.

Осы іс-шара аясында жылжымалы көздерден түтін нормативтерін сақтау үшін пайдаланылған газдарды аспаптық өлшеу жүргізілді. Нормативтердің асып кеткенін көрсеткен автокөлік құралдарын тексеру нәтижелері бойынша Қарағанды қ. ПБ әкімшілік шаралар қабылдады. Рейдтік іс-шаралар барысында автобустар, шағын автобустар және ауыр жүк көліктері тексерілді. Жалпы алғанда, 71 бірлік автокөлік тексерілді, оның 10-ы түтін нормасынан асып кетті.

Халықтың экологиялық мәдениетін қалыптастыру, экологиялық жауапкершілікті арттыру және азаматтарды табиғатты қорғау қызметіне тарту мақсатында Қарағанды облысы

бойынша экология департаменті тұрақты негізде түрлі экологиялық акциялар мен іс-шаралар өткізеді.

2026 жылы «Таза Қазақстан» республикалық экологиялық акциясы аясында Департамент аумақтарды санитарлық тазалау мен абаттандыруға, көгалдандыруға, экологиялық ағартуға және халықтың экологиялық мәдениетін арттыруға бағытталған іс-шаралар кешенін іске асырды.

Экологиялық білім беру аясында Департамент облыстың жоғары оқу орындарында 50-ден астам кездесу, сондай-ақ колледждер мен мектептерде экологиялық дәрістер мен эко-сағаттар өткізді. Өңірде «Таза жағалау», «Таза ауыл», «Таза аймақ», «Киелі емен» және «Мөлдір бұлақ» экологиялық акциялары өткізілді.

Көктемгі екі айлық барысында жалпы облыстық сенбілікке 25 мыңнан астам тұрғын және 1 700-ден астам кәсіпорын, ұйымдар мен оқу орындары қатысты. Нәтижесінде 8 мың гектардан астам аумақ тазартылды, 144 рұқсат етілмеген полигон жойылды, 5 мың тоннаға жуық қалдық шығарылды және 500 жасыл желек отырғызылды.

Өскелең ұрпақты экологиялық тәрбиелеу мақсатында «Экогерой» байқауы өткізілді, оған 30 мектептен 500-ге жуық оқушы қатысты. Қатысушылар 339 кг пластик пен 7 тоннадан астам макулатура жинады. Сондай – ақ, облыстың бес балалар үйінің тәрбиеленушілері қатысқан «Таза болса табиғат-аман болар адамзат» балалар суреттері байқауы өткізілді. «Жер сағаты-2026» халықаралық экологиялық акциясы аясында өңірдің 60 ұйымы, оның ішінде 20 ірі кәсіпорын қатысты.

Сонымен қатар, 2026 жылғы 19 қыркүйекте облыста world Cleanup Day халықаралық экологиялық акциясы өткізілді, оған тұрғындар, еріктілер және кәсіпорын қызметкерлері қатысты. Акция қорытындысы бойынша 70 тоннадан астам қоқыс жиналды.

Қалдықтарды орналастырудың рұқсат етілмеген орындарын анықтауға және жоюға көп көңіл бөлінеді. 2026 жылы қалдықтарды рұқсатсыз орналастыруды анықтау, жою және болдырмау жөніндегі 2026-2030 жылдарға арналған бірлескен іс-шаралар жоспары бекітілді. Бүгінгі таңда 500 рұқсат етілмеген полигон анықталды, оның 482-сі жойылды, бұл 96,4% құрайды.

Табиғатты қорғау іс-шараларына облыстың өнеркәсіптік кәсіпорындары белсенді қатысады. Атап айтқанда, «Нова Цинк» ЖШС аумағында жылы кезеңде 140 терек отырғызылды, экологиялық сенбіліктер мен «Таза бейсенбі» акциясы үнемі өткізіліп тұрады. 2026 жылдың маусым айында мектеп оқушылары мен кент тұрғындарының қатысуымен экологиялық іс-шаралар ұйымдастырылды.

«Қазақмыс Коал» ЖШС және «Қазақмыс» ЖШС кәсіпорындарында сенбіліктер, өндірістік және іргелес аумақтарды жинау және абаттандыру үнемі өткізіліп тұрады. Сондай-ақ, аумақтарды көгалдандыру бойынша іс-шаралар жоспарланған.

Осылайша, 2026 жылы Қарағанды облысы бойынша экология департаментінің халықтың экологиялық мәдениетін қалыптастыру жөніндегі жұмысы жүйелі сипатқа ие және экологиялық акциялар өткізуді, аумақтарды санитарлық тазалау мен абаттандыруды, көгалдандыруды, экологиялық ағартуды, жастар мен халықты табиғат қорғау қызметіне тартуды, сондай-ақ қалдықтарды орналастырудың рұқсат етілмеген орындарын анықтауды және жоюды қамтиды.

Полиция департаменті (ПД).

2026 жылдың 6 айының қорытындысы бойынша кәмелетке толмағандарға қатысты жасалған қылмыстардың -10,3%-ға (97-ден 87-ге дейін) төмендеуі байқалады.

Полиция департаменті Балалардың құқықтарын бұзу, балалар еңбегін пайдалану, балалардың қараусыз қалуы мен панасыз қалуының алдын алу және анықтау мақсатында мүдделі органдармен бірлесіп бірқатар профилактикалық іс-шаралар мен акциялар өткізді.

Оқу орындарында мектеп және колледж оқушыларымен профилактикалық әңгімелер, білім басқармасының (қалалар мен аудандардың аумақтық білім бөлімдері), оқу орындарының басшыларының, ата-аналар комитеттерінің, кәмелетке толмағандар по

жөніндегі учаскелік полиция инспекторларының және сынып жетекшілерінің қатысуымен семинар-кеңестер өткізілді.

Сонымен қатар, балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында білім басқармасымен және басқа да мүдделі органдармен жұмыс кеңестері өткізілді. Бұл мәселелер ай сайын Қарағанды облысының әкімдігіндегі кеңестерде қаралып, кәмелетке толмағандар тарапынан да, оларға қатысты да құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлар айтылды.

ІІБ имиджін арттыру, сондай-ақ кәмелетке толмағандардың бос уақытын және жұмыспен қамтылуын ұйымдастыру мақсатында 16.06.2026 ж. «Құқықтық тәртіп Әліппесі» жобасы аясында Қарағанды облысының ПД-да «ПД Ашық есік күні» және кәмелетке толмағандарға арналған «Заң және тәртіп аумағы» квест-ойыны (*policeofkaraganda*) өткізілді.

Ағымдағы жылдың басынан бастап 5 облыстық және республикалық жедел-алдын алу іс-шаралары («Жасөспірім» 15-17 қаңтар, 28.02.2026 ж. - 02.03.2026 ж., «Демалыс» а. ж. 23-28 наурыз, «Заң және жасөспірім» а. ж. 14-17 мамыр, «Түнгі қаладағы балалар» а. ж. 18-20 мамыр) және 150-ден астам рейдтік іс-шаралар.

Әрбір іс-шараға міндетті түрде білім беру органдарының, жергілікті атқарушы органдардың, ҰЕҰ өкілдері мен еріктілер қатысады.

Аталған іс-шаралар кезеңінде келесі позициялар бойынша нәтижелер бар:

- ОҚБ туралы *ФЗК 127-бабы бойынша (балаларды тәрбиелеу жөніндегі міндеттерді орындамау) – 1055 (2025 ж. - 841);*

- ОҚБ туралы *ФЗК-нің 440-бабы 2-бөлігі бойынша (алкогольдік ішімдіктерді ішу немесе пайда болуы қоғамдық орындарда кәмелетке толмағандарға мас күйінде) – 51 (2025 ж. - 60);*

- ОҚБ (ұсақ бұзақылық) туралы *ФЗК 435-бабы бойынша-143 (2025 ж. - 118);*

- ОҚБ туралы *ФЗК-нің 132-бабы бойынша (кәмелетке толмағандарды түнгі уақытта ойын-сауық орындарына жіберу) - 61 (2025 ж. - 62);*

- ОҚБ туралы *ФЗК 442-бабы бойынша (кәмелетке толмағандардың түнгі уақытта болуы ойын-сауық орындарында және тұрғын үйден тыс жерлерде заңды өкілдерсіз – - 2735 (2025ж. - 2789);*

Әр түрлі санаттар бойынша 267 кәмелетке толмағандар есепке алынды (2025 - 340) және 329 ата-ана (2025-368);

- *кәмелетке толмағандарды бейімдеу орталығына орналастырылды-119 (2025 ж. - 99);*

- *ата – ана құқығынан айырылған-14 (2025 ж. - 13), ата-ана құқықтарымен шектелген құқықтары – 16 (2025 ж.-6).*

Үйден жүйелі түрде өз еркімен кетіп бара жатқан және оқудан қасакана жалтарып жүрген жасөспірімдерге, әсіресе тәрбиелік ықпалына түспейтіндерге қатысты оларды девиантты мінез-құлқы бар балаларға арналған арнайы білім беру ұйымдарына орналастыру туралы шешімдер қабылданады.

2026 жылдың басынан бастап сот шешімімен 11 материал қанағаттандырылды (ерекше режимде ұстау – 2; девиантты мінез – құлықпен-9).

Балалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау Қазақстан Республикасы мемлекеттік саясатының маңызды басымдықтарының бірі болып табылады. Балалық шак мәселелері адам құқықтарының объективі, заңның үстемдігі қағидаты, өскелең ұрпақтың әлауқатын қамтамасыз ету және мемлекеттің тұрақты дамуы арқылы қарастырылады. Алдын алудың негізгі шаралары мектептегі сенім телефондарының психологиялық қызметтерінің жұмыс істеуі болып табылады, сонымен қатар ведомствоаралық өзара іс-қимылды күшейту қажет деп санаймыз.

Тек жүйелі тәсіл, ерте профилактика, мемлекеттік құрылымдардың белсенді қатысуы арқылы балалар арасындағы жағымсыз үрдістердің тұрақты төмендеуіне қол жеткізуге болады.

Балалар еңбегін пайдалануға катысты ағымдағы жылы ҚК-нің 156-бабы 1-бөлігі (еңбекті қорғау қағидаларын бұзу) және ҚК-нің 153-бабы (еңбек заңнамасын бұзу) бойынша кәмелетке толмағандарға катысты еңбек заңнамасын бұзу фактілері анықталған жоқ.

Бұл бағыттағы жұмыс жалғасуда және тұрақты бақылауда.

Мемлекеттік кірістер департаменті (МКД).

01.07.2026 жылғы жағдай бойынша әлеуметтік төлемдер бойынша берешектің жалпы сомасы 01.01.2026 жылмен салыстырғанда 785,9 млн. теңгені (732,0 млн. теңге) құрайды, өсім 53,9 млн. теңгеге немесе 7,4%, оның ішінде:

- Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорына міндетті зейнетақы жарналары бойынша берешек бойынша 01.01.2026 жылмен салыстырғанда 557,4 млн. теңгені (527,5 млн. теңге) 29,9 млн. теңгеге немесе 5,7-ге өсім құрайды%;

Жалпы, берешектің ең көп сомасы келесі төлеушілер бойынша есептеледі:

- «ККК ЛТД» ЖШС -41,9 млн. теңге (Қазыбек би МКБ);
- «Азия Проминдастри» ЖШС -40,2 млн. теңге (Қазыбек би МКБ);
- «ADAMEF greenhouse (ADAMEF greenhouse)» ЖШС - 27,5 млн. теңге (Абай МКБ);
- «ТК 555» ЖШС -24,5 млн. теңге, (Қазыбек би МКБ);
- «Темір Зат» ЖШС - 16,6 млн. теңге (Теміртау МКБ);
- «Соқыр Көмір» ЖШС - 16,5 млн. теңге (Абай ауданы бойынша МКБ);
- «Comfortnyi Gorod» ЖШС -16,2 млн. теңге (Қазыбек би МКБ);
- «Бірлік МЫҚТЫ-ЖАСТАР» ҚБ - 13,7 млн. теңге (Ө.Бөкейхан);
- «BalMetBal» ЖШС -10,9 млн. теңге, (Қазыбек би МКБ);
- «AAA LLP» ЖШС -10,1 млн. теңге (Абай ауданы бойынша МКБ);
- «Қуу-Чек тау-кен кәсіпорны» ЖШС-9,9 млн. теңге (Қазыбек би МКБ);

- сондай-ақ 2 ресейлік филиал-27,8 млн.теңге («Приозерск Слав КЗ» филиалы «ТехМашЭксперт Слав» ЖШҚ, «АТТА Сервис» филиалы «Атта Групп корпорациясы» ЖШҚ).

- Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қорына әлеуметтік аударымдар бойынша берешек бойынша 228,5 млн.теңгені құрайды және 01.01.2026 жылмен салыстырғанда (204,5 млн. теңге) 24,0 млн. теңгеге немесе 11,7% - ға өсті.

Жалпы, берешектің ең көп сомасы келесі төлеушілер бойынша есептеледі:

- «ККК ЛТД» ЖШС -16,1 млн. теңге (Қазыбек би МКБ);
- «ADAMEF greenhouse (ADAMEF greenhouse)» ЖШС-15,4 млн. теңге (Абай МКБ);
- «Азия Проминдастри» ЖШС -9,7 млн. теңге (Қазыбек би МКБ);
- «Қазметаллургавтоматика» ЖШС - 7,8 млн. теңге (Теміртау МКБ);
- «Темір Зат» ЖШС - 6,5 млн. теңге (Теміртау МКБ);
- «ТК 555» ЖШС -6,4 млн. теңге, (Қазыбек би МКБ);
- «Соқыр Көмір» ЖШС - 6,1 млн. теңге (Абай ауданы бойынша МКБ);
- «Asia Capital Building» ЖШС - 5,9 млн. теңге (Қазыбек би МКБ);
- «Бірлік МЫҚТЫ-ЖАСТАР» ҚБ-4,7 млн. теңге (Ө.Бөкейхан);
- «AAA LLP» ЖШС -4,7 млн. теңге (Абай ауданы бойынша МКБ);
- «Энергия ДСБ» ЖШС - 3,6 млн. теңге (Қазыбек би МКБ);
- «Қарағанды Жөндеу-механикалық зауыты» ЖШС -3,2 млн. теңге (Ө.Бөкейхан);
- «BalMetBal» ЖШС - 3,2 млн. теңге (Қазыбек би МКБ);
- «Comfortnyi Gorod» ЖШС -3,1 млн. теңге (Қазыбек би МКБ);
- «Қуу-Чек тау-кен кәсіпорны» ЖШС - 2,9 млн. теңге (Қазыбек би МКБ);

- сондай-ақ 2 ресейлік филиал-11,4 млн.теңге («Приозерск Слав КЗ» филиалы «ТехМашЭксперт Слав» ЖШҚ, «АТТА Сервис» филиалы «Атта Групп корпорациясы» ЖШҚ).

«Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры» АҚ (МӘСҚ). Қазақстан Республикасының 2023 жылғы 20 сәуірдегі №224-VII ҚРЗ әлеуметтік кодексіне (бұдан әрі- Кодекс) сәйкес Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры-құрылтайшысы және жалғыз акционері мемлекет болып табылатын, міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне

қатысушыларға әлеуметтік аударымдарды шоғырландыруды, әлеуметтік төлемдерді тағайындауды және жүзеге асыруды жүргізетін акционерлік қоғам нысанындағы коммерциялық емес ұйым әлеуметтік тәуекел жағдайы орын алды.

Міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесінің қаржылық ресурстары жұмыс берушілер қызметкерлер үшін, сондай-ақ жеке кәсіпкерлер мен жеке практикамен айналысатын адамдар төлейтін әлеуметтік аударымдар есебінен қалыптастырылады. Бұл қаражат қатаң мақсатты мақсатқа ие және тек міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушылардың әлеуметтік кепілдіктерін қамтамасыз етуге арналған.

2025 жылдан бастап Міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне салық агенттерімен жасалған жұмыстарды орындау (қызметтер көрсету) нысанасы болып табылатын азаматтық-құқықтық сипаттағы шарттар бойынша табыс алатын жеке тұлғалар кірді.

2026 жылдан бастап интернет-платформаларды және (немесе) кросс-платформалық Жұмыспен қамтудың мобилді қосымшаларын лайдалана отырып, қызметтер көрсету немесе жұмыстарды орындау жөніндегі қызметті жүзеге асыратын жеке тұлғалар міндетті әлеуметтік сақтандыруға жатады.

Міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне қатысушылар үшін 2026 жылғы 1 қаңтардан бастап белгіленген әлеуметтік аударымдар ставкасы 5% мөлшерінде белгіленді және 1-ден 7 ЕТЖ-ге дейін өзгеріссіз қалды *(әлеуметтік аударымдарды есептеу үшін қабылданатын табыс айына ең төменгі жалақының 7 еселенген мөлшерінен және ең төменгі жалақы мөлшерінен кем болмауға тиіс).*

Қазіргі уақытта «Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры» АҚ (бұдан әрі - Қор) активтерінен бес әлеуметтік тәуекел туындаған кезде әлеуметтік төлемдер жүзеге асырылады.

«Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры» АҚ Қарағанды облысы бойынша филиалы (бұдан әрі - Қор филиалы) Қор атынан әлеуметтік төлемдерді қайта есептеу, тоқтата тұру, қайта бастау, тоқтату не тағайындаудан бас тарту жөніндегі қызметті жүзеге асырады.

Қарағанды облысы бойынша Мемлекеттік кірістер департаментінің ақпаратына сәйкес 2026 жылғы 15 шілдедегі жағдай бойынша әлеуметтік аударымдар мен өсімпұлдар бойынша берешек сомасы 251,4 млн.теңге, оның ішінде 186,4 млн.теңге. теңге негізгі берешек сомасы және 65,0 млн. теңге-өсімпұл.

«Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры» АҚ ақпаратына сәйкес 2026 жылдың 1 жартыжылдығында Қарағанды облысының төлеушілері төлеген әлеуметтік аударымдар мен өсімпұлдардың жалпы сомасы 31 922,0 млн. теңге.

2026 жылдың 1 жартыжылдығында әлеуметтік аударымдар (бұдан әрі - МӘСЖ) кемінде бір рет төленген Облыстың міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесіне (бұдан әрі - ӘА

Жұмыспен қамтылған халықты МӘСЖ-қа тарту мақсатында Қор филиалы тұрақты негізде ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүргізеді, жыл басынан бері төлеушілермен және еңбек ұжымдарымен 68 кездесу өткізілді, 177 кәсіпорынның, ұйымдардың, мекемелердің атына міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесі бойынша хаттар жолданды, Мемлекеттік кірістер органдарымен, «Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ «Қарағанды филиалымен өзара іс-қимыл жүзеге асырылады қор», Қарағанды облысы бойынша еңбек ұтқырлығы орталығы. Қор филиалының қызметкерлері «Ашық есік күні» атты екі іс-шараға қатысты.

Міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесі мынадай әлеуметтік тәуекелдер туындаған жағдайларда қорғауды көздейді:

- 1) еңбекке қабілеттілігін жоғалту;
- 2) асыраушысынан айырылу;
- 3) жұмысынан айырылу;
- 4) жүктілікке және босануға байланысты, жаңа туған баланы (балаларды) асырап алуға байланысты табысының жоғалуы;

5) бала бір жарым жасқа толғаннан кейін оның күтімі бойынша табысынан айырылуы.

2026 жылдың 1 жартыжылдығында Мемлекеттік корпорация қор қаражатынан Қарағанды облысы бойынша жалпы сомасы 21 169,0 млн.54 153 алушыға әлеуметтік төлемдер (бұдан әрі - ст) жүзеге асырылды.

СВ құрылымында 42,4% облыс аумағында зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары бар ірі өнеркәсіптік кәсіпорындар бар екенін ескере отырып, ана мен баланы қолдауға арналған әлеуметтік төлемдер түрінде төленген соманы құрайды. СВ-ға жұмысынан айырылу бойынша 30% және еңбекке қабілеттілігінен айырылу жағдайы бойынша 19% тиесілі.

Облыс бойынша сатылған ҚБ сомасы (21 169,0 млн.түскен әлеуметтік аударымдар мен өсімпұлдар сомасының 66,3%- ы. (31 922,0 млн. теңге).

Қордың 2026 жылғы 1 жартыжылдықтағы филиалы жалпы сомасы 5 078,5 млн. теңгеге 19 764 азаматқа СВ тағайындау бойынша Мемлекеттік қызметтер көрсетілді.

Аталған кезеңде Қор филиалы әулиені тағайындаудан бас тарту туралы 2 396 шешім шығарды. барлық шешімдер қолданыстағы заңнаманың нормаларына сәйкес қабылданды, қор филиалының шешімдерін жоғары тұрған ұйым немесе сот заңсыз деп тану жағдайлары жоқ.

Мемлекеттік қызмет көрсету бөлігінде қор цифрлық сервистерді белсенді енгізуде. ҚТ тағайындау бойынша Мемлекеттік қызметтер көрсету кезінде барлық қажетті мәліметтер мемлекеттік органдар мен ұйымдардың цифрлық жүйелерінде сұратылады. Осылайша, қордан СВ тағайындау үшін дәстүрлі тәсілмен - «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясының (бұдан әрі - ХҚКО) бөлімшелері арқылы да, үйден шықпай және қағаз жеткізгіштегі құжаттарды растаусыз онлайн-режимде де жүгінуге болады, азаматтар Екінші деңгейдегі банктерді ақпараттандыру сервистерін белсенді пайдаланады. Әлеуметтік төлемдер өтініш берушінің СМС-хабарламамен растау арқылы әлеуметтік төлемдерді тағайындауға келісімін алу арқылы да белсенді түрде тағайындалуы мүмкін.

2026 жылдың 1 жартыжылдығында Қор филиалы ұсынатын мемлекеттік қызметтердің үлесі электрондық форматта 80% - дан асты.

2026 жылғы 1 жартыжылдықтағы Қарағанды облысы бойынша Қордан төленетін әлеуметтік төлемдердің орташа мөлшері:

тағайындалған әлеуметтік төлемдер бойынша:

- асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша 89 037,7 теңге;
- еңбекке қабілеттілігінен айырылу жағдайы бойынша 83 721,5 теңге;
- жұмысынан айырылу жағдайы бойынша 100 772,0 теңге;
- жүктілікке және босануға байланысты табысынан айырылу жағдайы бойынша 1 109 487,7 теңге;

- бала күтімі бойынша табысынан айырылу жағдайы бойынша 74 025,0 теңге.

төленген әлеуметтік төлемдер бойынша:

- асыраушысынан айырылу жағдайы бойынша 58 166,6 теңге;
- еңбек ету қабілетінен айырылу жағдайы бойынша 58 923,1 теңге;
- жұмысынан айырылу жағдайы бойынша 107 115,5 теңге;
- жүктілікке және босануға байланысты табысынан айырылу жағдайы бойынша 1 158 788,2 теңге;

- бала күтімі бойынша табысынан айырылу жағдайы бойынша 79 631,7 теңге.

Облыстық қызметкерлер бірлестіктері

«Қарағанды облысының Кәсіподақ орталығы» Аумақтық кәсіподақтар бірлестігінің ақпараты бойынша.

Әлеуметтік әріптестік және әлеуметтік және еңбек қатынастарын реттеу жөніндегі Қарағанды облыстық ұшжақты комиссиясының белсенді жұмысының аркасында өңірде

жұмысшылардың әл-ауқатына және еңбек нарығындағы тұрақтылыққа тікелей әсер ететін әлеуметтік маңызы бар мәселелерді уақтылы көтеріп, сындарлы түрде шешуге болады.

Кәсіподақтар тарапы Қарағанды облысының әкімдігі, жұмыс берушілердің өкілетті өкілдері және кәсіптік одақтардың аумақтық бірлестіктері арасындағы 2024-2026 жылдарға арналған облыстық келісімге «Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі өндірістік кенестерді ұйымдарда құру, техникалық инспекторлардың міндеттерін және оларды көтермелеу шарттарын айқындау жөніндегі 4.3 4.4 4.5-тармақ көрсетілген лайықты жағдайлар мен еңбекке ақы төлеу» IV бөліміне бастамашылық жасады. Ірі кәсіпорындардың ұжымдық шарттарында, мысалы, «Qarmet» АҚ кәсіподақтардың техникалық инспекторларын ай сайынғы материалдық көтермелеуді (тіркелген сома) "Қорғау" көмір өндірушілер кәсіподағы мен «Жақтау» металлургтер кәсіподағы ұсынатын тізім бойынша, сондай-ақ техникалық инспекторларды материалдық көтермелеуді «Nova Цинк» ЖШС-де және басқа да кәсіпорындарда жүзеге асырады.

2026 жылдың 1 жартыжылдығында әлеуметтік әріптестік және әлеуметтік және еңбек қатынастарын реттеу жөніндегі Қарағанды облыстық үшжақты комиссиясының 4 отырысы өткізілді, онда 12 мәселе қаралды, оның ішінде 6 мәселе Қарағанды облысының Кәсіподақ орталығының бастамасымен. Облыс әкімінің төрағалығымен 2 отырыс, облыс әкімінің орынбасарының төрағалығымен 2 отырыс өткізілді. Кәсіподақтар федерациясының ұсынысы бойынша Қарағанды облыстық мәслихатының жанынан 2023 жылғы мамырда «Еңбек» депутаттық тобы (5 депутат) құрылды, олар жергілікті өкілді органдар қабылдайтын мәселелер мен актілерді қарау кезінде қызметкерлердің мүдделерін қорғайды.

«Қарағанды кәсіподақтар одағы» АҚБ.

«Қарағанды кәсіподақтар одағы» АҚБ әлеуметтік әріптестікті дамыту және қызметкерлер мен жұмыс берушілердің өкілдері арасындағы өзара іс-қимылды қамтамасыз ету жөніндегі қызметті жүзеге асырады.

Одақ өкілдері әлеуметтік-еңбек қатынастарын реттеу жөніндегі облыстық үшжақты комиссияның жұмысына, сондай-ақ «Қазақмыс» корпорациясының кәсіпорындары мен аралас өндірістерді қоса алғанда, кәсіпорындардағы келісім комиссияларының жұмысына қатысады.

Жұмыспен қамту, еңбекақы төлеу, еңбек заңнамасын сақтау, еңбекті қорғау және еңбек дауларының алдын алу мәселелері қаралады.

Тұрақты негізде еңбек ұжымдарымен және бастауыш кәсіподақ ұйымдарымен кездесулер өткізіледі. Іс-шаралар барысында Жұмыспен қамту, қоғамдық жұмыстарды ұйымдастыру, жастар практикасынан өту және ұжымдық шарттардың ережелерін іске асыру мәселелері бойынша ақпараттық-түсіндіру жұмыстары жүзеге асырылады.

Одақтың мүшелік ұйымдары жұмыс істейтін кәсіпорындарда, оның ішінде «Қазақмыс» корпорациясының кәсіпорындарында ұжымдық шарттар жасалды. «Кәсіп Қорған» салалық кәсіподағының қатысуы арқылы тау-кен металлургия саласында Салалық келісімді әзірлеу және іске асыру кезінде қызметкерлердің мүдделерінің өкілдігі қамтамасыз етіледі.

«Қарағанды кәсіподақтар одағы» АҚБ өз құзыреті шегінде 2024-2026 жылдарға арналған облыстық Келісімнің ережелерін іске асыру бойынша жұмысты жүзеге асырады.

Өткізілетін қызмет әлеуметтік әріптестікті дамытуға, қызметкерлердің әлеуметтік-еңбек кепілдіктерін сақтауға және Қарағанды облысының аумағында әлеуметтік диалог тараптарының өзара іс-қимылын қамтамасыз етуге бағытталған.

Жұмыс берушілердің бірлестіктері (қауымдастықтары, одақтары)

«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС ақпараты бойынша.

Ай сайын «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС Басқарма Төрағасының Персоналды басқару жөніндегі орынбасары «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС қызметкерлері кіретін 6 кәсіподақ ұйымының төрағаларымен кездесулер өткізеді. Сондай-ақ, тоқсан сайын осындай

кездесулерді «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС Баскарма төрағасы өткізеді. Осы кездесулерде еңбек ұжымдарының түрлі аспектілері бойынша өзекті және өзекті мәселелері талқыланады. 2026 жылдың 6 айында осындай 7 кездесу өткізілді, оның барысында кәсіподақ төрағалары 83 мәселе көтерді. Еңбек жағдайлары және қауіпсіздік техникасын қамтамасыз ету – 19 мәселе (22,9 %), ұйымдық тиімділік – 10 (12 %), еңбекақы және сыйақы төлеу жүйесі – 10 (12 %), әлеуметтік жеңілдіктер, төлемдер және қамтамасыз ету – 5 (6 %), жұмыс және демалыс режимі – 5 (6 %). Барлық мәселелер бойынша тиісті пысықтау және орындалуын бақылау ұйымдастырылды.

«Qarmet» АҚ ақпараты бойынша.

Кәсіпорын әлеуметтік әріптестік бөлігінде ҚР Еңбек кодексінің талаптарын толық көлемде сақтайды-жұмыс берушінің өкілдері барлық деңгейдегі әлеуметтік әріптестік жөніндегі үшжақты комиссиялардың отырыстарына қатысады және қажетті ақпаратты ұсынады, сондай-ақ маңызды, өзекті мәселелерді талқылау үшін қызметкерлердің өкілдерімен кездесулер өткізіледі.

Кәсіпорында ұжымдық шарт жұмыс істейді (01.01.2025 жылдан 31.12.2027 жылға дейін), «Qarmet» АҚ Үздік ұжымдық шарт үшін Парыз сыйлығына ие. Кәсіпорын тұрақты және ҚР Заңында белгіленген мерзімде жалақы төлейді, 01.01.2026 жылдан бастап қызметкерлердің жалақысы 4,5% - ға индекстелген (ұжымдық шарттың 9-қосымшасы). 2025 жылғы жұмыс қорытындысы бойынша біржолғы сыйлықақы төленді. Әлеуметтік әріптестік және әлеуметтік және еңбек қатынастарын реттеу жөніндегі үшжақты комиссияның отырыстарын өткізуге белсенді қатысамыз, шешімдер комиссия белгілеген мерзімде орындалады. Әлеуметтік әріптестік ҚР Еңбек Кодексі шеңберінде жүзеге асырылады.

2026 жылдың 1 жартыжылдығында ДК еңбек ұжымдарымен 8 кездесу және «Karaganda Komir» ЖШС өкілдерімен 7 кездесу өткізілді. Сонымен қатар, әр бейсенбіде «Karaganda Komir» ЖШС-де Директорлар еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау мәселелері бойынша еңбек ұжымымен кездеседі. Мұндай кездесулерде кәсіпорындар жұмысының өзекті мәселелері талқыланады, қызметкерлер осындай кездесулер барысында қойылған сұрақтарға жауап ала алады. Әлеуметтік әріптестік және әлеуметтік-еңбек қатынастарын реттеу жөніндегі комиссиялар шеңберінде Қазақстан Республикасының мәжілісмендерімен, полиция, прокуратура өкілдерімен, қоғаммен экологиялық проблемалар бойынша кездесулер, Қарағанды облыстық және Теміртау қалалық әкімдіктерінің өкілдерімен кездесулер өткізіледі.

II бөлім әлеуметтік-экономикалық саясат

Облыстың атқарушы билік органдары

ЖҚҮӘББ.

Атаулы әлеуметтік көмек (АӘК) жалпы сомасы 535,7 млн. теңгеге 4 640 адам тұратын 992 отбасына тағайындалды, бұл 2024 жылмен салыстырғанда 30% - ға аз. АӘК алушылар қатарынан бір жастан алты жасқа дейінгі әрбір балаға ай сайынғы қосымша төлемді 1 422 бала алды.

АӘК алушылар санының азаюы оларды жұмысқа орналастыру және еңбекке қабілетті азаматтарды жұмыспен қамтуға тартуға және экономикалық белсенділікті ынталандыруға бағытталған өзге де мемлекеттік қолдау шараларын іске асыру есебінен отбасылардың табысының артуына байланысты.

2026 жылғы I тоқсанның қорытындысы бойынша кедейлік деңгейі 2,8% - ға құрады (Қазақстан Республикасы Ұлттық статистика бюросының деректері бойынша), бұл республика бойынша ең төмен көрсеткіштердің бірі болып табылады (орташа республикалық деңгейде 2 – орын-4,9%).

Бұдан басқа, Коммуналдық қызметтерге ақы төлеу шығындарын ішінара өтеу мақсатында тұрғын үй көмегін төлеу жүзеге асырылады. Есепті кезеңде осы мемлекеттік қолдау шарасымен жалпы сомасы 31,0 млн. теңгеге 1296 отбасы қамтылды.

Көрсетілетін қолдау шараларының ағаулылығы мен тиімділігін қамтамасыз ету жөніндегі жұмыс жалғастырылатын болады.

Экономика және бюджеттік жоспарлау басқармасы (ЭБЖБ).

«Жас мамандарға әлеуметтік қолдау көрсету, оның ішінде жергілікті бюджет есебінен көтерме жәрдемақылар төлеу, олардың болу және тұру орындарына қарамастан, оларды жергілікті жерлерде бекіту үшін» хабарлаймыз:

2026 жылдың 1 жартыжылдығында «Дипломмен ауылға» жобасы бойынша жергілікті бюджет есебінен әлеуметтік саланың және агроөнеркәсіптік кешеннің 328 маманына ауылдар, кенттер, ауылдық округтер әкімдері аппараттарының мемлекеттік қызметшілері 141,9 млн. теңгеге көтерме жәрдемақы алды (*187-білім беру қызметкерлері, 61-Денсаулық сақтау, 2-Әлеуметтік қамсыздандыру, 13-Мәдениет, 8-спорт, 29 – агроөнеркәсіптік кешен, 28-мемлекеттік қызметші*).

Республикалық бюджеттен 226,7 млн. теңгеге 26 маманға (*13 білім беру, 10 - денсаулық сақтау, 1 – Мәдениет, 1 – АӨК, 1 – мемлекеттік қызметшілерге*) тұрғын үй сатып алуға бюджеттік кредиттер берілді.

Кредиттер мен көтерме жәрдемақы алған мамандардың жалпы санынан жастардың үлесі 88,7% құрады. Бұл 35 жасқа дейінгі 298 маман (443 маманның ішінен).

Денсаулық сақтау басқармасы (ДСБ).

2026 жылы мемлекеттік кадр саясатын іске асыру шеңберінде өңірде медицина қызметкерлерін тарту және бекіту жөніндегі жұмыс жалғастырылды.

Есепті жылы облысқа 307 медицина қызметкері тартылды, оның 72-сі ауылдық жерлерге жұмысқа жіберілді. Кадрларды қолдау үшін қызметтік тұрғын үй беруді, көтерме жәрдемақы төлеуді және қолжетімді ипотекалық кредиттеуді қамтитын әлеуметтік көмек шаралары көзделген.

Аса тапшы мамандықтардың дәрігерлеріне - жалпы практика дәрігерлеріне, акушер-гинекологтарға, педиатрларға, анестезиолог-реаниматологтарға ерекше көңіл бөлінеді. Ауылдық жерге кемінде 5 жыл мерзімге келген мамандар үшін ең төменгі жалақының 100 еселенген-8,5 млн.теңге мөлшерінде біржолғы төлем көзделген.

Қосымша, облыстық мәслихаттың шешіміне сәйкес мамандыққа байланысты 1,5-тен 5 млн.теңгеге дейінгі мөлшерде әлеуметтік қолдау шаралары белгіленді. 2026 жылы бірінші жартыжылдықта жалпы сомасы 256 млн. теңгеге 32 маман қолдау алды.

Ауылдық өңірлердің әкімдіктерімен бірлесіп 100 АЕК мөлшерінде көтерме жәрдемақы төлеуді және 2500 АЕК мөлшерінде тұрғын үйге бюджеттік кредиттер беруді көздейтін «Дипломмен ауылға» бағдарламасы іске асырылуда. Біліктілікті арттыру шеңберінде 51 маман шетелде қайта даярлаудан өтті.

Осы мақсаттарға 2027 жылы 341 млн. теңге қарастырылған. Кадр тапшылығын шешу үшін 2026 жылы резидентурада мамандар даярлауға 180 грант бөлінді. Қазіргі уақытта жергілікті бюджет есебінен 130 резидент оқиды, оның 67-сі 2027 жылы оқуын аяқтайды.

Облыс әкімдігі медициналық кадрларды кешенді тартуға және бекітуге бағытталған «2025-2028 жылдарға арналған кадрлармен қамтамасыз ету жөніндегі Жол картасын» бекітті.

Кәсіпкерлік және өнеркәсіп басқармасы (КӨБ).

2026 жылдың 8 айының қорытындысы бойынша өнеркәсіп өндірісінің көлемі 3,7 трлн. теңге (3 711,5 млрд. теңге), нақты көлем индексі 104,7% (2025 жылы – 3 168 млрд.теңге). Оның ішінде өңдеу өнеркәсібінің көлемі 2,6 трлн. теңге (2 636,7 млрд.теңге) немесе өткен жылға 105,9% (2025 жылы – 2 421,4 млрд. теңге), тау – кен өндіру өнеркәсібіне 799,3 млрд. теңге немесе өткен жылға 101,7% (2025 жылы-509,6 млрд. теңге).

Жалпы, 2026 жылдың 8 айының қорытындысы бойынша негізгі капиталға салынған инвестициялар көлемі 657,7 млрд.теңгені немесе 2025 жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 95,0%–. құрады (2025 жылдың 8 айы-644,7 млрд. теңге).

2026 жылға 3 мың жұмыс орнын (3030) құра отырып, 320,9 млрд. теңге сомасына 44 жобаны іске қосу жоспарланған.

Оның ішінде бүгінгі таңда 91,4 млрд теңгеге 16 жоба пайдалануға беріліп, 1 528 жұмыс орны ашылды.

01.09.2026 жылғы жағдай бойынша кәсіпкерлікті мемлекеттік қолдау шаралары шеңберінде 182 жоба қаржыландырылды.

«Өрлеу» бағдарламасы бойынша 1,8 млрд теңгеге 12 жоба, «Іскер аймақ» бағдарламасы бойынша 650,0 млн теңгеге 17 жоба, Ішкі сауда субъектілерін мемлекеттік қолдау шаралары шеңберінде 5,0 млрд теңгеге 4 жоба қаржыландырылды.

Кепілдік беру құралдары шеңберінде 128 жоба, оның ішінде 7,75 млрд теңге кепілдік сомасына 70 жоба (кредиттер сомасы - 14,31 млрд теңге) және 6,1 млрд теңге кепілдік сомасына 58 жоба (кредиттер сомасы - 7,06 млрд теңге) қолдау тапты.

Кәсіпкерлікті дамытудың «Кәсіпкер» өңірлік бағдарламасы аясында 521,0 млн теңге сомасына 21 жоба қаржыландырылды.

ММҚБ. Ауылдық жерде жұмыс істейтін мәдениет қызметкерлеріне қалалық жағдайларда жұмыс істейтін мамандардың жалақыларымен салыстырғанда (ҚР қолданыстағы заңнамасына сәйкес) лауазымдық жалақыны кемінде 25% - ға арттыру белгіленеді.

Бұл шара сала қызметкерлерінің өмір сүру деңгейін арттыруға ықпал етеді және ауылдық жерлерде мәдениет мекемелерінің тұрақты жұмыс істеуін қамтамасыз етеді.

Мемлекеттік мәдениет және мұрағат ұйымдарында жас кадрларды тарту және бекіту мақсатында Кәсіби қызметтің тұрақты жағдайларын жасауға және салада ұзақ мерзімді жұмысқа уәждемені арттыруға бағытталған әлеуметтік қолдау шаралары іске асырылуда.

Жас мамандарды жергілікті жерлерде бекіту мақсатында мыналар көзделуі мүмкін:

- тәжірибелі қызметкерлер тарапынан тәлімгерлік ұсыну;
- ынталандырушы төлемдер мен үстемеақыларды белгілеу;
- қызметтік тұрғын үй беру (бар болса);
- біліктілікті арттыруды және кәсіби конкурстар мен фестивальдерге қатысуды

ұйымдастыру;

- қиын өмірлік жағдайларда материалдық көмек көрсету;
- жұмыстың ерекшелігін ескере отырып, икемді еңбек режимі.

Көптеген жылдар бойы КАТМК өнер колледжінің базасында Тәттімбет студенттерді «Би ансамблінің әртісі» және «Музыкалық комедия театрының әртісі» бөлімдерінде оқытады. Үздік оқушылар оқу кезінде театрға жұмысқа шақырылады. Колледжді бітіргеннен кейін театр труппасында қалады.

Театр өз қаражаты есебінен Қазақстанның, Қырғызстанның және Ресейдің жоғары оқу орындарында одан әрі оқуға ең перспективалы түлектерді жібереді.

Сонымен қатар театр Станиславский, Тәттімбет атындағы Қарағанды өнер колледжімен бірлесіп Шығармашылық жас мамандарды оқытумен және даярлаумен айналысады. Театр базасында Жастар «Орыс драма театрының актері» мамандығы бойынша оқиды.

Мәдениет және өнер мекемелері жұмысының басым бағыты бола отырып, жастармен жұмыс әртүрлі жобалар мен бағдарламаларда көрініс табады.

Табиғи монополияларды реттеу комитетінің департаменті (ТМРКД) Табиғи монополияларды реттеу комитетінің департаменті Департамент табиғи монополиялар саласындағы уәкілетті орган ретінде Қазақстан Республикасының 2018 жылғы 27 желтоқсандағы «Табиғи монополиялар туралы» Заңына сәйкес табиғи монополиялар салаларында мемлекеттік бақылауды және реттеуді, сондай-ақ Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 29 қазандағы № 375-V Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес қоғамдық маңызы бар нарықтардағы бағаларды мемлекеттік реттеуді жүзеге асырады.

Қарағанды қаласы бойынша халық үшін орташа тариф: - тарату желілері бойынша су беру бойынша қызметтерге:

2025 жылы-ҚҚС есебінсіз 154,08 теңге/м3;

- электр энергиясын беру бойынша қызметтерге: 2025 жылы-ҚҚС есептемегенде 19,91 теңге/кВтсағ;

- жылумен жабдықтау қызметтеріне: 2025 жылы-4944,2 теңге/ҚҚС есептемегенде Гкал;

- сарқынды суларды бұру жөніндегі қызметтерге: 2025 жылы-ҚҚС есебінсіз 209,64 теңге/м3;

- газбен жабдықтау бойынша қызметтерге: 2025 жылы-42592,42 теңге/1000 м3 ҚҚС.

Қазақстан Республикасының Премьер - министрі О.А. Бектенов 2025 жылғы 17 қазанда бекіткен макроэкономикалық тұрақтылықты қамтамасыз ету және экономикалық реформалардың жағымсыз салдарын жою жөніндегі іс-шаралар жоспарының 4-тармағын орындау шеңберінде тұтынушылардың барлық топтары бойынша Коммуналдық қызметтерге және теміржол қызметтеріне тарифтердің 2025 жылғы қазаннан бастап 2026 жылғы наурыздың соңына дейін өсуіне жол бермеу тапсырылды.

ЖҚҮӘББ.

-Мүгедек адамдардың құқықтары мен мүдделерін қамтамасыз ету басым болып табылады-мүгедек адамдардың құқықтары мен мүдделерін қамтамасыз ету жергілікті атқарушы органдардың басым бағыты болып табылады.

Бүгінде облыста 54 531 Мүгедек адам тұрады, оның ішінде 5495 мүгедек бала.

Мүгедектігі бар адамдарды оңалту мен оңалтудың жеке бағдарламасын орындауға ерекше көңіл бөлінеді.

Ағымдағы жылы мүгедектігі бар адамдар әлеуметтік қызметтер порталы арқылы оңалту құралдары мен қызметтерінің 29 518 іс-шараларымен қамтамасыз етілді.

Жүріп-тұруы қиын мүгедектігі бар адамдар үшін Инватакси қызметтері ұсынылады.

Қазіргі уақытта инватакси қызметтері облыстың барлық 13 өңірінде ұсынылады.

251 машина жұмыс істейді, оның 20-сы мүгедек адамдардың кресло-арбаларында арнайы көтергіш құрылғылармен жабдықталған.

Облыс бойынша Инватакси қызметтерімен 2436, оның ішінде 1006 мүгедек бала қамтылды.

Бюджет қаражаты есебінен мамандарды әлеуметтік қолдауды ұлғайту шеңберінде ауылдық елді мекендерде тұратын және жұмыс істейтін мемлекеттік денсаулық сақтау, әлеуметтік қамсыздандыру, білім беру, мәдениет, спорт және ветеринария ұйымдарының мамандарына Коммуналдық қызметтерге ақы төлеу және отын сатып алу бойынша кемінде 4 АЕК-тен 10 АЕК-ке дейінгі мөлшерде әлеуметтік қолдау көрсетіледі жергілікті өкілді органдар тиісті қағидаларды бекітті – *Оскакаров (15 АЕК), Абай (10 АЕК), Қарқаралы (10 АЕК), Ақтоғай (4 АЕК), Бұқар Жырау (5 АЕК), Нұра (5-тен 10 АЕК-ке дейін), шет (6 АЕК) аудандары.*

Ақтоғай, Бұқар Жырау, Нұра, Шет аудандарында коммуналдық қызметтерді төлеуге және отын сатып алуға кемінде 15 АЕК мөлшерінде ең төмен көрсеткіштер бекітілді.

Облыстық қызметкерлер бірлестіктері

«Қарағанды облысының Кәсіподақ орталығы» Аумақтық кәсіподақтар бірлестігінің ақпараты бойынша.

Кәсіподақтар тарапы Қарағанды облысының жұмыспен қамту жөніндегі комиссиясының жұмысына қатысады, еңбек нарығындағы шиеленісті болдырмау жөніндегі әлеуметтік диалогқа белсенді қатысады.

Кәсіподақтар тарапы жас мамандарды қолдау және оларды өңірлердегі жұмыс орындарында бекіту туралы мәселені тұрақты негізде көтереді. Бюджет қаражаты есебінен мамандарды әлеуметтік қолдауды ұлғайту шеңберінде ауылдық елді мекендерде тұратын және жұмыс істейтін мемлекеттік денсаулық сақтау, әлеуметтік қамсыздандыру, білім беру,

мәдениет, спорт және ветеринария ұйымдарының мамандарына Коммуналдық қызметтерге ақы төлеу және отын сатып алу бойынша кемінде 4 АЕК-тен 10 АЕК-ке дейінгі мөлшерде әлеуметтік қолдау көрсетіледі жергілікті өкілді органдар тиісті қағидаларды бекітті – Абай (10 АЕК), Ақтоғай (4 АЕК), Бұқар Жырау (5 АЕК), Қарқаралы (5-тен 10 АЕК-ке дейін), Нұра (5-тен 10 АЕК-ке дейін), Осакаров (4 АЕК), Шет (6 АЕК) аудандары.

Ақтоғай, Бұқар жырау, Осакаров, Нұра, Шет аудандарында коммуналдық қызметтерді төлеуге және отын сатып алуға кемінде 15 АЕК мөлшерінде ең төмен көрсеткіштер бекітілді.

«Қарағанды кәсіподақтар одағы» АҚБ.

Жалақыны индекстеу.

Одақ құрылымына кіретін кәсіпорындардың, соның ішінде «Қазақмыс» корпорациясының және сабақтас өндірістердің ұжымдық шарттарында инфляция деңгейін ескере отырып, жалақыны индекстеу туралы ережелер көзделген.

Есепті кезеңде жалақыны индекстеу ұжымдық шарттардың талаптарына сәйкес жүргізілді. Төлемдер белгіленген мерзімде жүзеге асырылды.

Кәсіпорын қызметкерлерін санаторлық-курорттық емдеуді ұйымдастыру бойынша іс-шаралар іске асырылуда.

Жолдамаларды қаржыландыру паритеттік негізде жүзеге асырылады:

Құнның 50 % - жұмыс берушінің есебінен;

50 % - кәсіподақ ұйымының есебінен.

Қызметкерлерге Қазақстан Республикасының аумағында сауықтырудан өту мүмкіндігі беріледі.

Сонымен қатар, кәсіпорындарда демалысты ұйымдастыруға және аурулардың алдын алуға бағытталған іс-шаралар өткізіледі.

Қызметін негізінен «Қазақмыс» корпорациясының кәсіпорындарында және аралас өндірістерде жүзеге асыратын кәсіподақ ұйымдары қызметкерлер арасында дене шынықтыру мен спортты дамыту бойынша жұмыс жүргізеді.

Осы қызмет шеңберінде:

спорт нысандары жалға беріледі;

кәсіпорындар командалары құрылады;

корпоративішілік жарыстар өткізіледі;

спорттық іс-шаралар ұйымдастырылады.

Еңбекті қорғау мәселелері тұрақты бақылауда, оның ішінде "Қазақмыс" корпорациясының кәсіпорындарында және аралас өндірістерде.

Кәсіпорындарда Еңбекті қорғау жөніндегі техникалық инспекторлардың қызметі жүзеге асырылады. Кәсіподақ ұйымдарының өкілдері жазатайым оқиғаларды тергеу жөніндегі комиссиялардың жұмысына қатысады.

Еңбекті қорғау саласындағы заңнама талаптарының сақталуына, жеке қорғану құралдарының пайдаланылуына және еңбек жағдайларының жай-күйіне бақылау жүргізіледі.

Әлеуметтік-еңбек қатынастарының жай-күйі туралы талдамалық ақпарат қалыптастырылады, ол белгіленген тәртіппен қарау үшін кәсіпорындар басшылығына жіберіледі.

Жұмыс берушілердің бірлестіктері (қауымдастықтары, одақтары)

«Qarmet» АҚ ақпараты бойынша.

«Энергия үнемдеу және энергия тиімділігін арттыру туралы» Қазақстан Республикасының № 541-IV Заңының талаптарына сәйкес энергетика саласындағы ірі жобалар "Qarmet" энергия тиімділігі жөніндегі топтың қызметі ұйымдастырылды:

- ЖЭО-2 №7 қазандықты іске қосу (2025);
- ЖЭО-ПВС №1 Жаңа қазандығын салу (2026).

Ұйымдастырудың жаңа әдістері:

- Персоналды жақсарту бастамалары бойынша қызметке кеңінен тарту үшін бастамалар порталы іске қосылды.

- Басқару жүйелері:

- Менеджмент жүйелерін сертификаттау және қайта сертификаттау тұрақты негізде жүргізіледі:

- Сапа менеджменті жүйесі (СМЖ) талаптарға сәйкестігі.

- Негізгі қорларды жанарту «Qarmet» АҚ;

- Агломерация: №7 агломашинаның құтқару арбаларын ауыстыру;

- Домна цехы: шойын тасығыштар мен қож тасығыштарды ішінара ауыстыру;

- Оттегі-Конвертер цехы: 2 Конвертердің корпусары ауыстырылды (2024);

- Унидакс қожын, ішінара - қож тасығыштарды, МНЛЗ кристаллизаторларын жоюға арналған қондырғылар

- КХП-Кокс сөндіру вагондарын ішінара ауыстыру, шөгу машинасын ауыстыру;

- "Karaganda Komir" ЖШС сусыздандыру центрифугасы;

- ЦОФ-флотомашиналарды, центрифугаларды, шылдырларды ішінара ауыстыру;

- 8 ұңғымалық комбайн сатып алынды;

- Қазақстан тарихында тұңғыш рет ш. Қазақстанда көмірді жерасты құрғақ байыту қондырғысы іске қосылды.

«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС ақпараты бойынша.

Компанияда жұмыс беруші мен "Қазақмыс корпорациясы" ЖШС қызметкерлері арасында 2025-2029 жылдарға арналған Ұжымдық шарт жұмыс істейді. Онда Жұмыс берушінің де, кәсіподақтардың да ұсыныстары, сондай-ақ қызметкерлердің тікелей тілектері ескерілген. Ұжымдық шарт қызметкерлердің әлеуметтік қорғалуын нығайтуға және корпоративтік әлеуметтік саясатты дамытуға бағытталған.

Ұжымдық шарт жұмысшылар мен олардың отбасыларын қолдау шараларының едәуір кеңеюімен сипатталады. Мұны компанияның өзі бастайды, бұл оның қызметкерлердің әлауқатына инвестиция салуға дайын екендігін көрсетеді. Ұжымдық шартта бала туылған кезде төлемдер (30 АЕК), жерлеу бойынша көмек (40 АЕК), некеге тұрған қызметкерлер үшін төлемдер (бір мезгілде 30 АЕК), ерекше қажеттіліктері бар балаларды тәрбиелеп отырған қызметкерлерге төлемдер (бір мезгілде 30 АЕК) көзделген.

Ұжымдық шартта көзделген кепілдіктерден басқа, компания қызметкерлер мен олардың отбасы мүшелерінің өмірі мен денсаулығын жақсартуға бағытталған әлеуметтік бағдарламаларды іске асыруға үлкен қаражат бөледі.

Сауықтыру саласында

1. «Қазақмыс» қаражаты есебінен оңалту курстарынан «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС, оның еншілес және аутсорсингтік компаниялары қызметкерлерінің мүгедек балалары және Балқаш қаласының мүмкіндіктері шектеулі балалары өтеді. 18 жастан асқан мүгедек балалардың бейінді бөлімшелер базасында оңалтудан өту мүмкіндігі бар. 2026 жылдың 6 айында Қарағанды облысы бойынша 6 млн. теңге сомасына 11 бала медициналық оңалту курстарынан өтті.

2. Компанияда жылына бір рет «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС және оның еншілес компанияларының қызметкерлеріне 40 АЕК-ке дейін, оның ішінде 20 АЕК – жұмыс беруші есебінен, 20 АЕК – кәсіподақтар есебінен санаторлық-курорттық емдеуге арналған шығындарды өтеу бағдарламасы іске асырылуда. 2026 жылдың 6 айында Қарағанды облысы бойынша 513 адам 49 млн. теңге көлемінде төлем алды.

3. Жыл сайын «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС және оның еншілес компаниялары қызметкерлерінің 8 жастан 14 жасқа дейінгі балаларына жазғы сауықтыру демалысын ұйымдастыру үшін қаражат бөлінеді. Балалар «Балдәурен» республикалық оқу-сауықтыру орталығына Щучинск қ., Балқаш қ. екі филиалына демалуға жіберіледі. 2026 жылдың жазында Қарағанды облысының кәсіпорындары қызметкерлерінің 400 баласы демалысқа жіберілді. Шығыстар 156 млн. теңгені құрады.

4. «Қазақмыс» Қазақмыс корпорациясы» ЖШС жанындағы Ардагерлер кеңесі " ҚБ ұстауға, ардагерлерді емдеуге және сауықтыруға қаражат бөледі. 2026 жылдың 6 айында Қарағанды облысы бойынша 57 млн. теңге сомасына 217 адам сауықтырудан өтті.

Өмір сапасын жақсарту саласында.

1. Аз қамтылған қызметкерлерге тоқсан сайын азық-түлік тауарларын сатып алу үшін 20 АЕК мөлшерінде соманы беру түрінде атаулы-әлеуметтік көмек беріледі, ал мектеп жасындағы балалар болған жағдайда білім күніне (1 қыркүйекке) жылына бір рет мектеп киімдері мен кеңсе тауарларын сатып алуға 15 АЕК мөлшерінде тіркелген соманы беру. 2026 жылдың 6 айында Қарағанды облысы бойынша 7 млн. теңге сомасына 37 адамға көмек көрсетілді.

2. I, II, III топтағы мүгедектігі бар аз қамтылған адамдарға, зейнеткерлік жасқа толған кәсіптік еңбекке қабілеттілігінен айырылған адамдарға, өндірісте қаза тапқандардың отбасыларына «Қазақмыс» шартты күнкөріс деңгейі мен отбасы табысы арасындағы айырма түрінде атаулы әлеуметтік көмек көрсетіледі. 2026 жылдың 6 айында Қарағанды облысы бойынша 16 млн. теңге сомасына 14 адамға көмек көрсетілді.

3. Қиын өмірлік жағдайда жұмыскерлерге, еңбек жаракаты және кәсіптік ауруы бойынша мүгедектігі бар адамдарға, зейнеткерлерге және өндірісте қаза тапқан жұмыскерлердің отбасы мүшелеріне емдеу мен оңалтуға, кредиттік берешектерді жабуға, оқытуға, еске алу түскі астарын өткізуге және т. б. материалдық көмек көрсетіледі. теңге.

4. Өмірдің қымбаттығына байланысты ай сайын кәсіптік еңбекке қабілеттілігінен айырылған жұмыс істемейтін адамдарға және өндірісте қаза тапқандардың отбасыларына 10 АЕК мөлшерінде материалдық көмек бөлінеді. 2026 жылдың 6 айында Қарағанды облысы бойынша 409 адам 106 млн. теңге көлемінде төлем алды.

Аталған шаралар «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС әлеуметтік жауапкершілігінің жарқын үлгісі болып табылады және аса қиын өмірлік жағдайларда қызметкерлер мен олардың отбасы мүшелерін әлеуметтік қорғаудың лайықты деңгейін қамтамасыз етуге бағытталған.

III бөлім Еңбек нарығы және халықты жұмыспен қамту

Облыстың атқарушы билік органдары

ЖҚҰӘББ.

Өңірлік жұмыспен қамту картасына сәйкес 27,5 мыңнан астам адамды жұмысқа орналастыру жоспарлануда (27 510, оның ішінде тұрақты – 24 469, уақытша – 3 041).

Ағымдағы жылдың 1 шілдесіне 15 444 адам қамтылды, оның ішінде 12 898 адам жұмысқа орналастырылды (жоспар – 27 510), оның ішінде:

- ұлт аясында. жобалар – 129 жұмыс орны (жоспар - 1 500),
- бос жұмыс орындарына жіберілді-4 952 адам (жоспар – 16 179),
- жеке бастамалар шеңберінде-3 404 жұмыс орны.

Мемлекет субсидиялайтын жұмыс орындарына-4 413 адам (жоспар – 4 298 адам), әлеуметтік жұмыс орындарына – 353 адам, қоғамдық жұмыстарға – 2 415 адам, «Күміс жас» жобасына – 754 адам, жастар практикасына – 273 адам, «Алтын жас» жобасына - 618 адам.

Қысқа мерзімді кәсіптік оқытуға - 366 адам жіберілді (жоспар - 535).

Платформа арқылы Онлайн оқыту Skills.enbek.kz 2 186 адам өтті (жоспар - 2 725).

Кәсіпкерлік бастаманы қолдау аясында 510 грант беру жоспарланған.

2026 ж. 2 кв. жұмыссыздық деңгейі 4,0%, (2026 ж. 1 кв. – 4,0%) құрайды.

Білім басқармасы (ББ).

Техникалық және кәсіптік білім беру жүйесінде 49 колледж жұмыс істейді, оның ішінде 34 – Мемлекеттік, 15 – жекеменшік, конплигенті 32 390 студент.

Бүгінгі таңда облыста 12 жоғары колледж - жоғары деңгейдегі білім беру бағдарламаларын іске асыратын жаңа форматтағы оқу орындары жұмыс істейді. Олардың басты ерекшелігі - "қолданбалы бакалавр" біліктілігін бере отырып, мамандарды даярлау.

Дуальды оқыту 464 кәсіпорынның қатысуымен және 8 мыңға жуық студентті (8143) камтумен 37 колледжде (26 – Мемлекеттік 11 - жекеменшік) іске асырылады, бұл мемлекеттік тапсырыс бойынша барлық контингенттің 35% - құрайды (өткен жылы 6 572 білім алушы, бұл 2% - ға артық).

Кадрларды мақсатты даярлау бүгінде колледждер мен жұмыс берушілердің өзара іс-қимылының ең тиімді құралдарының бірі болып табылады.

Жаксы мысал – «Қазақмыс» Корпорациясының политехникалық колледжі, онда Балқаштан 413 студент оқиды. Колледж мамандарды компания кәсіпорындарының қажеттіліктеріне тікелей дайындайды. Студенттер өндірісте тәжірибеден өтеді, заманауи жабдықтармен жұмыс істейді және оқуды бітіргеннен кейін жұмысқа орналасу мүмкіндігіне ие болады.

Биылғы оқу жылында облыс колледждері 11 505 жас маман бітірді. Салыстыру үшін, өткен жылы оқуды 9 028 адам аяқтады. 27% - ға жуық ұлғаю сұранысқа ие бағыттар бойынша мемлекеттік білім беру тапсырысының кенеюінің нәтижесі болды. Кәсіпорындардың қамқорлығы: 150 кәсіпорынмен 101-ден астам меморандумдар мен шарттар жасалды.

Шефтік қолдау колледждерді жарактандыруды, практикаларды ұйымдастыру мен жұмысқа орналастыруды, педагогтердің тағылымдамаларын және кәсіби шеберлік конкурстарын өткізу кезінде демеушілік көмекті қамтиды.

2026 жылдың мамыр айында жастарды кәсіптік бағдарлау бойынша жұмыс шеңберінде 56 құзырет бойынша 350-ден астам студенттің қатысуымен «WorldSkills Karaganda 2026» өңірлік чемпионаты өткізілді.

Биылғы оқу жылында чемпионат 2027 жылдың мамыр айында облыс колледждерінің 17 құзырет орталығы базасында өтеді.

Өңірдің кәсіптік бағдар беру жұмысын және оқушылардың WorldSkills қозғалысы негізінде заманауи кәсіби құзыреттіліктерді игеруі аясында 2026 жылдың ақпан-сәуір айлары аралығында облыстың 19 колледжі базасында 38 құзыреттілік бойынша Қарағанды облысы мектептерінің 9-сынып оқушылары арасында «JasSkills 2026» өңірлік кәсіби шеберлік чемпионаты өткізілді. Чемпионатқа Қарағанды облысының 150-ден астам мектебінен 9 сыныптың 487 оқушысы қатысты.

Биылғы оқу жылында чемпионат 2027 жылдың ақпан-сәуір айлары аралығында облыс колледждерінің базасында өтеді. Біздің студенттер «WorldSkills Kazakhstan 2025» республикалық кәсіби шеберлік чемпионатына қатысып, Қарағанды облысының құрамасы 3 орынға ие болды. 51 қатысушы 43 құзырет бойынша бақ сынасты. Жалпы командалық есепте біздің құраманың қоржынында 5 алтын, 7 күміс және 14 медальон бар. Биыл облыста мүгедектігі бар адамдар мен ерекше білім беру қажеттіліктері бар Студенттер үшін «Abilympics Karaganda» кәсіби шеберліктің II өңірлік чемпионаты өтті, ол барлық қатысушылардың инклюзивті білімі мен кәсіби дамуын қолдайды.

- 2026 жылы «Жайлы мектеп» Ұлттық жобасының бағдарламасы бойынша 5 жаңа нысанды пайдалануға беру жоспарлануда, үш ауысымды оқыту мен орын тапшылығын жою басымдық болып табылады. 196 жаңа жұмыс орнын құру жоспарлануда.

Техникалық және кәсіптік білім беру жүйесінде (бұдан әрі - ТЖКБ) жергілікті бюджет қаражаты есебінен жұмысшы кадрлар мен орта буын мамандарын даярлауға мемлекеттік білім беру тапсырысын бөле отырып, "Барлығына арналған тегін ТЖКБ" жобасын іске асыру жалғасуда.

Ішкі саясат басқармасы (ІШБ).

Қарағанды облысында жүйелі негізде еңбек адамын, жұмысшы кәсіптерін және еңбек құндылықтарын дәріптеу бойынша ақпараттық жұмыс жүргізілуде.

«Еңбек адамы» бағыты шеңберінде мемлекеттік ақпараттық тапсырыспен еңбек саласындағы мемлекеттік саясатты ақпараттық сүйемелдеу және түсіндіру, еңбек адамының имиджін танымал ету, жұмыспен қамту, еңбек қауіпсіздігі және әлеуметтік қамсыздандыру мәселелерін жариялау, сондай-ақ еңбексүйгіштік құндылықтарын сіңіру көзделген.

Осы бағыт шеңберінде облыстық бұқаралық ақпарат құралдарында жұмысшы мамандықтарының маңыздылығы, кадрларды кәсіби дамыту мен даярлау, әртүрлі кәсіптер өкілдерінің жетістіктері, Еңбек әулеттері, табыс және кәсіби қалыптасу тарихы туралы материалдар тұрақты негізде жарияланады.

Кәсіби мерекелерді ақпараттық сүйемелдеуге, халықты жұмыспен қамту және жұмысқа орналастыру мәселелеріне, еңбек саласындағы жетістіктерге, жұмысшы мамандықтарының беделін арттыруға, сондай-ақ кәсіпорындар мен тұтастай өңірдің дамуына елеулі үлес қосқан мамандардың қызметін жариялауға ерекше назар аударылады.

«Орталық Қазақстан», «Индустриалды Қарағанды», «Арқа ақшамы» облыстық баспа басылымдарында еңбек адамына арналған басылымдар тұрақты негізде шығады. Материалдарда жұмысшы кәсіптерінің өкілдері, өңірдегі кәсіпорындар мен ұйымдардың мамандары, еңбек әулеттері, Кәсіби жетістіктері және көп жылдық еңбек өтілі туралы айтылады.

Сондай-ақ, ақпараттық жұмыс «SARYARQA», «5 арна», «Жаңа теледидар» облыстық телеарналарында жүргізіледі, онда түрлі кәсіптердің, жұмысшы мамандықтардың өкілдері, кәсіпорындардың қызметі және облыстың еңбек ұжымдары туралы тақырыптық сюжеттер шығады.

«Жаңа FM» радиосында еңбек, жұмыспен қамту, кәсіби даму және еңбек адамын танымал ету мәселелеріне арналған тақырыптық материалдар мен эфирлер де шығады.

Жалпы, жыл басынан бері әлеуметтік желілерде 3000 материал, БАҚ-та 200-ден астам материал берілді.

ЖМҚК. Бүгінгі таңда жастар, оның ішінде жоғары оқу орындарының түлектері жұмыспен қамту тұрғысынан халықтың ең қолайсыз санаты болып қала береді. Негізгі себептері:

- еңбекке қабілетті халықтың басқа жас санаттарымен салыстырғанда еңбек нарығындағы табиғи бәсекеге қабілетсіздік.

Бұл жас мамандардың бір жағынан жұмыс іздеуде жоғары кәсіби және аумақтық ұтқырлыққа ие болуымен және еңбек тәжірибесінің болмауымен түсіндіріледі, бұл оларды екінші жағынан бәсекеге қабілеттілігін төмендетеді.

- еңбек нарығындағы сұраныс пен ұсыныстың теңгерімсіздігі.

Өнеркәсіп, құрылыс, көлік саласында жұмыс істейтін жастардың саны азайып келеді. Өндірістік емес салада, мысалы, сауда саласында жұмыс істейтін жастардың үлесі артып келеді. Ауылда тұратын жастар ауыл шаруашылығы өндірісі саласында емес, қалалық кәсіпорындар мен ұйымдарда жұмыс істеуді таңдайды, сондықтан ауылдағы жастар саны азайып келеді.

Осыған байланысты басты міндеттер – жастармен жұмыс істеудің тиімді тетіктерін анықтау; жастар саласындағы өзекті мәселелерді шешу, әлеуметтік белсенділік танытуға жастарды әлеуметтендіру және ынталандыру.

Қарағанды облысында 8 жоғары оқу орны жұмыс істейді. Облыстың жоғары оқу орындарында білім алушылар саны 41 805 адамды құрайды, оның ішінде 38871 – бакалавриат студенттері, 1755 – магистратура, 440 – докторантура, 739 - резидентура. ПОҚ саны-2880 адам.

Бакалавриат түлектері 8754 адамды құрады. Бүгінгі таңда түлектердің 53% - ы (4640 адам) жұмысқа орналастырылды, бірақ бұл бағыттағы жұмыс жалғасуда.

- Қару им. Бөкетов - 84 мамандық, 3285 түлек; Сағынов-38 мамандық, 1898 түлек; ҚМУ-8 мамандық, 823 түлек; ҚМУ - 20 мамандық, 575 түлек; ҚР ПМ қа-1 мамандық (құқық қорғау қызметі), 242 түлек; Қарқазтұтынуодағы-24 мамандық, 593 түлек; «Bolashaq» академиясы - 15 мамандық, 767 түлек; Ока - 11 мамандық, 571 түлек.

Өткен оқу жылында бітіру 8644 адамды құрады, оның ішінде 5896 адам (68,2%) жұмысқа орналастырылды, оның ішінде мамандығы бойынша – 4 374 адам (33%).

Түлектерді жұмысқа орналастыру бағытында ЖОО-лар белгілі бір жұмыс жүргізуде. Өндірістік практикадан өту және даярлаудың барлық мамандықтары мен бағыттары бойынша жұмысқа орналастыру мәселелері бойынша меморандумдар, өнеркәсіптік кәсіпорындармен, компаниялармен, фирмалармен, білім беру ұйымдарымен және т.б. көп бейінді шарттық катынастар жасалды; түлектерді жұмысқа орналастыруға жәрдемдесу бағдарламалары әзірленді және бекітілді; дуальды оқыту жүйесін іске асыру бойынша жұмыс жалғасуда.

Түлектерді жұмысқа орналастыруға жәрдемдесетін іс-шаралар («Бос орындар жәрмеңкелері», мансап күндері, презентациялар, «Дөңгелек үстелдер», семинарлар, түлектерді жұмысқа орналастыру мониторингі, конкурстар, мастер-класстар, консультациялар және т.б.) үнемі өткізіліп тұрады. Мәселен, 2025 жылдың 16 мамырында Қарағанды қаласының жұмыссыз тұрғындары мен жастарға арналған облыстық Бос орындар жәрмеңкесі өтті. Жәрмеңкеге 5 ЖОО мен 12 колледж қатысты.

Облыс бойынша барлығы 3 мыңға жуық адам қатысты, оның ішінде 1344 адам тіркеуден өтті, оның ішінде жастар – 878 адам, Neet санатындағы жастар – 131 адам.

Қарағанды - 500-ге жуық адам қатысты, оның ішінде 286 адам тіркеуден өтті, оның ішінде жастар – 267 адам, Neet - 3 санатты жастар, жұмыссыздар – 16 адам; - Балқаш - 100 адам, оның ішінде жастар - 50 адам, NEET - 0 санатты жастар; - Приозерск - 80 адам, оның ішінде жастар - 10 адам, оның ішінде Neet 3 адам; - Саран – 150 адам, оның ішінде жастар - 100 адам, NEET 0 санаты; - Теміртау - 250 адам, оның ішінде жастар - 130 адам, 20 адам Neet жастар; - Шахтинск - 38 адам, оның ішінде жастар - 29 адам, NEET - 9 адам; - Абай - 137 адам, оның ішінде жастар - 64 адам, NEET – 25 адам; - Ақтоғай - 22 адам, оның ішінде жастар - 20 адам, NEET - 1 адам; - Бұқар Жырау - 100 адам, оның ішінде жастар - 80 адам, NEET - 40 адам; - Қарқаралы - 54 адам, оның ішінде жастар - 28 адам, NEET - 0 адам; - Нұра - 57 адам, оның ішінде оның ішінде жастар - 46 адам, NEET - 15 адам; - Осакаровский - 24 адам, оның ішінде жастар - 24 адам, NEET - 2 адам; - шет - 100 адам, оның ішінде жастар - 30 адам, NEET - 13 адам.

«Жасыл ел» жастар еңбек жасақтарының жобасы аясында және кәсіптік бағдар беру жұмыстарын ұйымдастыру мақсатында биыл пилоттық режимде теміржол, техникалық, ауыл шаруашылығы арнайы жасақтары енгізілді. Арнайы жасақтардың қатысушылары мектеп бітіруші сынып оқушылары мен колледж студенттері болды. Бөлу жобаның келесі серіктес кәсіпорындары бойынша болды: «ҚТЖ – Жүк тасымалы» АҚ, «Қарағанды аяқ киім фабрикасы» ЖШС, «Шахтинск қаласының жер қатынастары, сәулет және қала құрылысы бөлімі» ММ және «Барс» КМҚК, «Абайлық жылужүйлері» ЖШС, «Агро Харвест» ЖК жылыжайы, «Қарқаралы мемлекеттік ұлттық» Қарағанды мемлекеттік зоологиялық паркі» КМҚК.

Сонымен қатар, облыс жастарын колдаудың түрлі шаралары туралы ақпараттандыру бойынша «Saryarqa jastary» платформасы іске қосылды.

Облыстық қызметкерлер бірлестіктері

«Қарағанды облысының Кәсіподақ орталығы» аумақтық кәсіподақтар бірлестігі

2 Instagram және Facebook әлеуметтік желілерінде 2026 жылдың 1 жартыжылдығында Қарағанды облысының Кәсіподақ орталығы 486 әлеуметтік желілер мен БАҚ-та жарияланды, 800-ден астам рет Facebook және Instagram әлеуметтік желілерінде айтылды, аудиторияны жалпы қамту 868 000, 45 мақала Қазақстан Республикасы Кәсіподақтар федерациясының сайтында және баспа басылымдарының беттерінде жарияланды.

Жұмысшы кәсіптерінің беделін арттыруға бағытталған өткізілген кәсіподақ іс-шаралары туралы ақпарат республикалық және өңірлік БАҚ-та тұрақты түрде жарияланады:

«QAZAQSTAN KÁSIPODAYY» Республикалық газеті, «Ortalyq Qazaqstan», «Индустриялық Қарағанды» облыстық газеттері, «Atameken Business» республикалық телеарнасы, «SARYARQA» телеарнасы, «Saryarqa» телеарнасы бірінші Қарағанды». «Күшті кәсіподақтар – еңбек адамының күшті дауысы» жалпы кәсіподақ тұжырымдамасына сәйкес барлығы 256 жарияланым осы рубрикалар мен 21 бейнероликтің астында жарияланды.

Қарағанды облысының Кәсіподақ Орталығы Білім, ғылым және жоғары білім қызметкерлерінің Қазақстандық салалық кәсіподағының Қарағанды облыстық ұйымымен, бастауыш кәсіподақ ұйымдарымен бірлесіп жұмысшы кәсіптерінің беделін арттыру және жұмысшы мамандықтарымен танысу мақсатында өңір кәсіпорындарында оқушылар үшін 483 экскурсия өткізді. Қарағанды облысының Кәсіподақ Орталығы әлеуметтік әріптестік және әлеуметтік және еңбек қатынастарын реттеу жөніндегі Қарағанды облыстық үшжақты комиссиясының отырысында «Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев жариялаған жұмысшы кәсіптер жылы шеңберінде жұмысшы кәсіптерінің беделін арттыру жөнінде шаралар қабылдау, мәселесіне бастамашылық жасап, қарады (18.02.2025 жылғы №1 хаттама). **Бұл тармақтың орындалмағанына назар аудару керек. Орындау 2026 жылға ауыстырылды.**

Жұмыс берушілердің бірлестіктері (қауымдастықтары, одақтары)

«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС.

Ресурстардың еңбек нарығындағы шиеленісті болдырмау үшін еңбек ресурстарының ағынын басқару жүйесін құруға ықпал етуге қатысты "Қазақмыс корпорациясы" ЖШС бойынша персоналдың айналымы төмен және 2,6% құрайды, осыған байланысты еңбек ресурстарының ағынының жоқтығы туралы айтуға болады.

«ҚР еңбек нарығын дамытудың 2024-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын» іске асыру шеңберінде сапалы жұмыс орындарына жағдай жасауға және жұмыссыздар үшін жұмысқа орналасу мүмкіндіктерін кеңейтуге қатысты Компанияның құрылымдық бөлімшелеріне жұмысқа орналасу үшін сыртқы көздерден кандидаттарды іріктеу «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС ресми сайты арқылы жүргізілетінін хабарлауға болады (<http://www.kazakhmys.kz/ru/career>), үміткердің сәтті өтуі шартымен іріктеудің барлық кезеңдері.

Еңбек шарттарын электрондық форматқа ауыстыруға жәрдемдесу мәселесіне қатысты, 2022 жылдан бастап «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС бойынша жұмыскерлердің еңбек шарттары Еңбек порталына автоматты түрде көшетінін хабарлаймыз.

Әлеуметтік-еңбек қатынастары саласындағы гендерлік проблемаларды шешуге, сондай-ақ балалар еңбегінің ең нашар нысандарын жоюға, мүгедектігі бар қызметкерлердің құқықтарын қорғауға жәрдемдесуге қатысты «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС-де гендерлік теңсіздік жоқ, сондай-ақ балалар еңбегін ғайдалану қолданылмайды деп хабарлаймыз. Мүгедектігі бар қызметкерлер денсаулық жағдайына сәйкес бос жұмыс орындары болған кезде бірінші кезекте корпорация кәсіпорындарының периметрі ішінде ауыстырылады.

IV бөлім лайықты еңбек жағдайлары

Облыстың атқарушы билік органдары

МЕИКД еңбек заңнамасы саласында құқықтық сауаттылықты арттыруға бағытталған профилактикалық жұмыс жүргізеді. Ол үшін мемлекеттік органдар, кәсіподақтар, жұмыс берушілер мен қызметкерлер өкілдерінің қатысуымен семинарлар, дөңгелек үстелдер және бұталы кеңестер ұйымдастырылады.

2026 жылы облыс әкімі мен орынбасарларының қатысуымен ірі және орта

кәсіпорындардың еңбек ұжымдарымен 70-тен астам кездесу өткізілді. Кездесулер барысында әлеуметтік саясаттың өзекті мәселелері, соның ішінде қызметкерлердің еңбек құқықтары, еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғауды қамтамасыз ету және қызметкерлердің өмір сүру жағдайлары мен сапасына әсер ететін негізгі аспектілер талқыланды.

Әлеуметтік желілерде тікелей онлайн - эфирлер өткізу кестесі қалыптастырылды және бекітілді.

Жыл басынан бері 27 онлайн - трансляция өтті, оның аясында қатысушылар түсініктеме қалдырып, сұрақтар қойып, дереу жауап ала алды.

2026 жылдың 1 жартыжылдығына профилактикалық бақылау мен қадағалауға енгізу үшін кәсіпорындардың тізімі автоматты түрде қалыптастырылды, оған облыстың 4 кәсіпорны кірді. Профилактикалық бақылау қорытындысы бойынша 18 бұзушылық анықталды, оның ішінде еңбек қатынастары бойынша 8, еңбекті қорғау қауіпсіздігі бойынша - 9, халықты жұмыспен қамту бойынша - 1. Барлық берілген нұсқамалар толық көлемде орындалды.

2 жартыжылдықта 32 кәсіпорынның тізімі құрылды. Бүгінгі күні 20 профилактикалық бақылау жүргізілді, оның қорытындысы бойынша 69 бұзушылық анықталды, оның ішінде еңбек қатынастары бойынша 42, еңбекті қорғау қауіпсіздігі бойынша 27. Барлық берілген нұсқамалар толық көлемде орындалды.

2026 жылдың 8 айында жарақаттанудың 84 фактісі орын алды (2025 жылдың 8 айы – 94, 10,6% – ға азайды), онда 95 адам зардап шекті (2025 жылдың 8 айы – 95), оның ішінде өліммен аяқталған – 15 адам (2025 жылдың 8 айы-13, 15,4% - ға ұлғайды).

Облыстық қызметкерлер бірлестіктері

«Қарағанды облысының Кәсіподақ орталығы» аумақтық кәсіподақтар бірлестігі.

Қарағанды облысы мен Ұлытау облысындағы қызметкерлердің еңбек құқықтарын қорғау саласында Қазақстан Республикасы Кәсіподақтар федерациясының 15 салалық кәсіподақтарының құрамына кіретін кәсіподақ ұйымдары ұсынылған. Қарағанды облысында 132 000-нан астам кәсіподақ мүшелерін біріктіретін 1055 бастауыш кәсіподақ ұйымы және Ұлытау облысында Қазақстан Республикасы Кәсіподақтар федерациясының құрамына кіретін 30 000-нан астам кәсіподақ мүшелерін біріктіретін 268 бастауыш кәсіподақ ұйымы жұмыс істейді, олардың жалпы саны екі облыс бойынша 162 000-нан астам кәсіподақ мүшесі бар (барлығы 1323 БПҰ), бұл жалпы саны 1323 кәсіподақ ұйымын құрайды. Экономикалық 25 % Қарағанды облысы мен Ұлытау облысының белсенді халқы. 2026 жылдың 1 жартыжылдығында қызметкерлерді сауықтыруға және корпоративтік әлеуметтік бағдарламаларды енгізуге жәрдемдесу мақсатында 6 000-нан астам адамды қамти отырып, 70-тен астам спорттық-сауықтыру және мәдени-бұқаралық іс-шаралар ұйымдастырылып, өткізілді. Қарағанды облысының Кәсіподақ орталығы жанындағы кәсіподақ мүшелері мен олардың отбасыларының денсаулығы мен демалысын нығайту мақсатында 2023 жылы Қазақстан Республикасы Кәсіподақтар федерациясының 8 санаторийіне жолдамаларды сату бойынша бірыңғай туроператордың жұмысы ұйымдастырылды, олардың арасында: «Көктем» (Алматы), «Мойылды» (Павлодар облысы), «Щучье» (Ақмола облысы) сияқты белгілі шипажайлар бар облыс), «Сосновый Бор» (Қостанай облысы), «Манкент» (Түркістан облысы), «Мерке радон» (Жамбыл облысы), «Жанакорған» (Қызылорда облысы, «Ақжайық» (БҚО). Салалық және жергілікті кәсіподақтардың аумақтық құрылымдары, ең алдымен, зиянды және қауіпті еңбек жағдайларында жұмыс істейтін жұмысшылар мен олардың отбасы мүшелерін сауықтыру бойынша сапалы қызметтер көрсетуде санаторийлермен ынтымақтастық туралы шарттар жасасу бойынша жұмыс ұйымдастырды. Жазғы кезеңде кәсіподақ ұйымдары қала сыртындағы балалар сауықтыру лагерьлерінде кәсіподақ мүшелерінің балаларын сауықтыруға жәрдемдеседі.

Қазақстан Республикасының кәсіподақтар федерациясына кіретін кәсіподақтары бар кәсіпорындар мен ұйымдардың ұжымдық шарттарында кәсіподақтар тарапы жұмыс берушінің қаржылық жағдайын ескере отырып, Өткен жылы ҚР уәкілетті мемлекеттік органы айқындаған инфляция деңгейінен төмен емес мөлшерде жалақыны индекстеу мәселесіне бастамашылық жасайды.

Қарағанды облысы Кәсіподақ орталығының бастамасы бойынша өндірістік жаракаттанудың жай-күйіне мемлекеттік және қоғамдық бақылау жүргізу және кәсіптік аурулардың профилактикасы туралы мәселе жалпы үрдістерді анықтау және алдын алу шараларын қабылдау мақсатында Қазақстан Республикасында 2024-2030 жылдарға арналған Қауіпсіз еңбек тұжырымдамасын іске асыру туралы мәселе жартыжылдықта кемінде 1 рет Қарағанды облыстық әлеуметтік әріптестік жөніндегі үшжақты комиссиясының отырысында қаралады. Әлеуметтік және еңбек қатынастарын реттеу. Әлеуметтік әріптестік тараптарының тұрақты бақылауында. Өндірістік жаракаттану деңгейін төмендету бойынша жағдайды жақсарту үшін, сондай-ақ кәсіптік тәуекелдерді басқарудың заманауи жүйесін енгізу мақсатында облыстың 165 кәсіпорны Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі халықаралық және ұлттық стандарттарды (ОHSAS 18001, ХЕҰ-АҚҚ) енгізді, 14 кәсіпорын «VisionZero» бағдарламасына қатысады, 32 кәсіпорында «Халықтық бақылау» жобасы енгізілді. Қарағанды облысының ұйымдары мен кәсіпорындарында 793 өндірістік кеңес жұмыс істейді, оларда еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі 1018 қоғамдық кәсіподақ инспекторы сайланып, жұмыс істейді. Кәсіподақ ұйымдары алдын алу шараларын қабылдау және өндірістік жаракаттанудың алдын алу, ұжымдық-шарттық қатынастар жүйесімен қамтылған кәсіпорындардың үлес салмағын арттыру бойынша тұрақты ақпараттық – түсіндіру жұмыстарын жүргізеді.

«Қарағанды кәсіподақтар одағы» АҚБ.

Қызметкерлерді сауықтыруға ерекше көңіл бөлінеді. Кәсіподақ мүшелерін еңбекшілердің денсаулығын нығайтуға және жұмысқа қабілеттілігін арттыруға бағытталған санаторлық-курорттық және профилактикалық емдеу бағдарламаларымен қамтамасыз ете отырып, санаторийлермен және профилакториялармен өзара іс-қимылды жүзеге асырады.

Сондай - ақ регрессия қызметкерлерімен, оның ішінде оларды әлеуметтік қорғау және медициналық оңалту мәселелері бойынша белсенді жұмыс жүргізілуде. Регрессивтердің проблемалары әр түрлі деңгейлерде — министрліктерде, ведомстволарда, сондай-ақ Қазақстан Республикасының үкіметтік құрылымдарымен және Парламентімен өзара іс-қимыл барысында үнемі көтеріліп, қаралады.

Салауатты өмір салтын насихаттауға және спорттық бастамаларды дамытуға көп көңіл бөлінеді.

«Кәсіп Қорған» салалық кәсіподағымен бірлесіп өткізілетін, қызметкерлердің біліктілігін арттыруға, корпоративтік мәдениетті дамытуға және еңбек ұжымдарын нығайтуға бағытталған спорттық іс-шаралар, корпоративтік жарыстар мен «Кәсіпқойлар» кәсіби шеберлік конкурстары ұйымдастырылады.

Қызмет бағыттарының бірі халықаралық ынтымақтастық және бейінді форумдарға қатысу болып табылады.

Цифрлық шешімдерді дамыту, қызметкерлермен кері байланысты қамтамасыз ету және кәсіподақ мүшелеріне жеңілдіктер мен жегілдіктер беру бойынша жүйелі жұмыс жүргізілуде.

Сонымен қатар, «Қарағанды кәсіподақтар одағы» АҚБ «Қазақмыс» компаниялар тобында және бастауыш кәсіподақ ұйымдары жұмыс істейтін басқа да кәсіпорындарда жұмыс істейтін қызметкерлерге материалдық көмек көрсетеді.

«Қарағанды кәсіподақтар одағы» АҚБ барлық қызметі қызметкерлердің әлеуметтік қорғалуын арттыруға, кәсіподақ бірлігін нығайтуға, цифрлық және білім беру құралдарын дамытуға, сондай-ақ қауіпсіз және лайықты еңбек жағдайларын қалыптастыруға бағытталған.

«Кәсіп Қорған» кәсіподағы қызметкерлерге арналған арнайы мобильдік қосымшаны енгізді. Пилоттық кезеңнен кейін ол тұрақты жұмыс режиміне ауыстырылады және кәсіпорындарда қолданылады.

Қосымша арқылы қызметкерлер спорттық және сауықтыру абонементтеріне, медициналық қызметтерге, бассейндерге, серіктес ұйымдардан, қоғамдық тамақтандыру кәсіпорындарынан және басқа да қызмет көрсетушілерден жеңілдіктерге қол жеткізе алады.

Қазіргі уақытта шамамен 25000 қолданушы тіркелген және қолданбаны пайдалану саны 120000-нан асады. Осылайша, цифрлық сервис кәсіподақ қызметтері мен қосымша әлеуметтік мүмкіндіктерді алу құралына ғана емес, сонымен қатар қызметкерлермен тікелей кері байланыс арнасына айналды.

Қосымша арқылы алынған ақпарат кәсіподаққа тікелей кәсіпорындарда туындайтын мәселелерді тезірек көруге және оларға жауап беруге мүмкіндік береді.

Кәсіподақ ұйымдары жұмысшы кәсіптерінің беделін арттыруға және еңбек әлеуетін дамытуға бағытталған республикалық және облыстық іс-шараларға қатысады.

Жұмыс берушілердің бірлестіктері (қауымдастықтары, одақтары)

«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС.

Бөлімшелерінде еңбекті қорғауды басқару жүйесін жетілдіру, өндірістік жарақаттану деңгейін төмендету және ұжымдық-шарттық қатынастарды дамыту жөніндегі жұмыс шеңберінде жұмыс берушілер қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз етуге, қызметкерлердің денсаулығын сақтауға және жұмыс берушілер мен қызметкерлер арасындағы өзара іс-қимылдың тиімділігін арттыруға бағытталған кешенді шаралар қабылдайды.

Маңызды іс-шаралардың бірі 2025 жылғы 27 Мамырда жұмыс беруші мен "Қазақмыс корпорациясы" ЖШС қызметкерлері арасындағы 2025-2029 жылдарға арналған Ұжымдық шартқа қол қою болды. Жаңа Ұжымдық шартқа кәсіпорындар қызметінің әртүрлі аспектілерін жақсартуға бағытталған 22 Жаңа тармақ енгізілді. Өндірістік қауіпсіздік пен еңбекті қорғау мәселелеріне ерекше назар аударылды. Тиісті ұсыныстарды "кәсіпқой Қорған" және "Лайықты еңбек" корпорациясының кәсіподақ ұйымдары, мемлекеттік органдар мен жұмыс беруші енгізді.

Еңбекті қорғау саласындағы іс-шараларды қаржыландыруды қамтамасыз етуге ерекше көңіл бөлінеді. Кәсіпорындар мен ұйымдардың бюджеттерінде жеке қорғаныс құралдарын және басқа да еңбекті қорғау құралдарын сатып алуға, сондай-ақ еңбек жағдайларын анықтау және зиянды еңбек жағдайларында жұмыс істейтін қызметкерлерге заңнамада көзделген төлемдерді жүзеге асыру үшін жұмыс орындарын аттестаттаудан өткізуге қаражат көзделеді.

2026 жылы "Қазақмыс корпорациясы" ЖШС бойынша 871 жұмыс орнын аттестаттау өткізілді, оның ішінде Қарағайлы Тау-кен өндіріс – 18, Балқаш Тау-Кен – 318, АЖО нәтижелері қарау және келісу үшін кәсіпорындарға жіберілді. Қазан айының соңына дейін түпкілікті нәтижелер (қағаз жеткізгіштерде) алынады деп күтілуде.

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес зиянды еңбек жағдайлары бар жұмыстарда жұмыс істейтін қызметкерлерге жыл сайынғы қосымша ақы төленетін еңбек демалыстары беріледі, жұмыс уақытының қысқартылған ұзақтығы және еңбекке ақы төлеудің жоғары мөлшері белгіленеді.

Сондай-ақ нормаларға сәйкес профилактикалық өңдеу құралдарын, жуу және дезинфекциялау құралдарын, медициналық дәрі қобдишасын, сүтті немесе оған теңестірілген тамақ өнімдерін және диеталық және профилактикалық тамақтануға арналған мамандандырылған өнімдерді, жеке және ұжымдық қорғау құралдарын уақтылы тегін беру жүргізіледі. Өндірістік жарақаттанудың және кәсіптік сырқаттанушылықтың алдын алу мақсатында "Қазақмыс корпорациясы" ЖШС филиалының әрбір құрылымдық бөлімшесі бойынша "еңбек жағдайларын жақсарту, қызметкерлердің кәсіптік сырқаттануы мен

мүгедектігін төмендету жөніндегі іс-шаралар" әзірленіп, бекітілді. Аталған іс-шараларда емдеу-сауықтыру, санитарлық-гигиеналық, технологиялық, ұйымдастырушылық және санитарлық-техникалық іс-шаралар көзделген.

БиОТ және қоғамдық-техникалық инспекторлар жөніндегі өндірістік кеңестердің қызметі "Қазақмыс Холдингі" бірлескен қаулысының және "Қазақмыс корпорациясы" ЖШС кәсіпорындарында жұмыс істейтін кәсіптік одақтардың негізінде Қазақстан Республикасы Еңбек Кодексінің 203-бабының талаптарына сәйкес ұйымдастырылған.

Қазіргі уақытта "Қазақмыс корпорациясы" ЖШС барлық кәсіпорындарында еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі өндірістік кеңес туралы 27.07.2018 ж. қаулысымен бекітілген Үлгілік ереже шеңберінде өндірістік кеңестер жұмыс істейді. (№2/261//9/1). Олардың жұмысы әзірленген регламенттер мен жұмыс жоспарларына сәйкес жүзеге асырылады, мұнда негізгі міндет жұмыс беруші мен қызметкерлердің еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғау талаптарын қамтамасыз ету, Өндірістік жаракаттану мен кәсіптік аурулардың алдын алу жөніндегі бірлескен іс-қимылдары болып қалады.

Отырыстар апта сайын өткізіледі, оны төраға-кәсіпорын басшысы басқарады.

Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау талаптарының сақталуын қоғамдық бақылау шеңберінде қоғамдық техникалық еңбек инспекторларының қызметі де жүзеге асырылады. Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 155-бабының және "кәсіптік одақтар туралы" Қазақстан Республикасы Заңының негізінде әзірленген "еңбекті қорғау жөніндегі қоғамдық инспектор туралы Ережеге" сәйкес "кәсіподақ" мүшелері Филиалдың құрылымдық бөлімшелеріндегі жұмыс орындарын тікелей тексеруді жүзеге асырады.

Қарағанды облысы бойынша бақылау іс-шараларын 101 қоғамдық техникалық еңбек инспекторы жүргізеді. Қоғамдық техникалық инспекторлардың жұмысы туралы тоқсан сайынғы есепке сәйкес 2026 жылдың 1 жартыжылдығының қорытындысы бойынша 620 тексеру жүргізілді, оның барысында 719 бұзушылық анықталды. Оның ішінде 714 бұзушылық жойылды, тағы 208 бұзушылық Қарағанды өңірінің "Қазақмыс корпорациясы" ЖШС филиалы кәсіпорындарының өндірістік кеңестерінің отырыстарында қаралды.

Қоғамдық техникалық еңбек инспекторларын оқиғаларды тергеп-тексеру, сондай-ақ қызметкерлердің денсаулығы мен өміріне қауіп төндіруі мүмкін өнеркәсіптік қауіпсіздік пен еңбекті қорғау талаптарын бұзу фактілеріне жедел тексерулер жүргізу жағдайларында филиалдың кез келген құрылымдық бөлімшесінің жұмыс орындарына кедергісіз жіберу қамтамасыз етілді.

Осылайша, еңбекті қорғауды басқару жүйесін дамыту бойынша жүргізіліп жатқан жұмыстар өзара байланысты іс-шаралар кешенін қамтиды: ұжымдық-шарттық қатынастарды жетілдіру, еңбекті қорғау жөніндегі іс-шараларды қаржыландыру, жұмыс орындарын аттестаттаудан өткізу, өндірістік жаракаттану мен кәсіптік сырқаттанушылықтың алдын алу, өндірістік кеңестердің жұмыс істеуі және қоғамдық бақылауды жүзеге асыру. Аталған іс-шараларды іске асыру еңбек қауіпсіздігі деңгейін арттыруға, бұзушылықтарды уақтылы анықтауға және жоюға, сондай-ақ қызметкерлер үшін қауіпсіз және қолайлы еңбек жағдайларын жасауға ықпал етеді.

«Qarmet» АҚ аппараты бойынша.

«Karaganda Komir» ЖШС Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 22-тарауының 201-бабының 1-тармағына сәйкес әзірленген еңбекті қорғауды басқару жүйесін (АҚҚ) енгізді. Қазақстан Республикасының Еңбекті қорғау және қауіпсіздік саласындағы заңнамасының талаптарына, ИСО45001-2018 халықаралық стандартының талаптарына сәйкес келеді. Тәуекелдерді басқару, персоналды оқыту және жұмыс орындарындағы еңбекті қорғау мен өнеркәсіптік қауіпсіздіктің жай-күйін тұрақты бақылау арқылы жазатайым оқиғалардың, кәсіптік аурулардың алдын алу үшін АҚҚ бойынша ұйымдастыру-алдын алу шараларының кешені орындалады.

Ұйымдастырушылық іс-шаралар:

- Жұмыс орындарына күнделікті тексерулер жүргізіледі, барлық қызметтердің бас басқармасының басшылары мен мамандары 8 айда құрылымдық бөлімшелерге кешенді

тексерулер жүргізеді. кешенді тексерулер 7 кәсіпорында өтті (Саран, Ленина, Күзембаева, «Восточная» ЦОФ, Абай, Шахтинск, Тентек).

- Барлық кәсіпорындарда айдың тақырыптары бойынша нысаналы тексерулер жүргізіледі, тиісті нұскамалар жүргізуге, жұмыс орындарында ОТиТБ талаптарының орындалуын тексеруге және айдың тақырыбы бойынша оқу жаттығуларына назар аударылады.

2026 жылы 8 тақырып пысықталды:

Өрт сөндіру жұмыстары кезіндегі өрт қауіпсіздігі;

Жоғары қауіпті жұмыс және мердігерлік ұйымдарды басқару;

кеніш көлігінде, жер бетін көтеруде және тасымалдауда өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету;

Г/қазбаларды бекітудің қауіпсіздігі ғимараттар мен жер үсті құрылыстарының жай-күйі;

шығарындыларға қарсы іс-шаралардың орындалуын бақылау; Жүк көтеру жұмыстарының қауіпсіз өндірісі;

Жерасты газсыздандыру жұмыстарының қауіпсіз өндірісі;

- Qarmet және еншілес кәсіпорындарда болған жазатайым оқиғалар мен инциденттер бойынша профилактикалық іс-шаралар орындалады, мән-жайлармен танысу, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұскамалар және нысаналы тексерулер жүргізіледі.

- Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі өндірістік кеңес жұмыс істейді, оның құрамына кәсіподақ өкілдері мен жұмыс беруші кіреді.

- «КК» ЖШС барлық кәсіпорындарында ОТиТБ халықаралық күні өткізілді.

- Шахтер ОО-да БиОТ және өнеркәсіптік қауіпсіздік бойынша оқыту жүргізілуде, 2026 жылы 9296 адам оқудан өтті.

«Karaganda Komir» ЖШС Өндірістік жаракаттану деңгейі 2026 жылдың 8 айында 2025 жылдың сәйкес кезеңімен (8 ай) салыстырғанда 40% - ға төмендеді. 2025 ж. - 15 жаракат, 8 ай. 2026 ж. - 9 жаракат). «Karaganda Komir» ЖШС-нің барлық құрылымдық бөлімшелерінде «Қорғау» ӨБ-мен жасалған Ұжымдық шарт жұмыс істейді, ол әлеуметтік жеңілдіктер беруге және жұмысшылардың құқықтарын қорғауға кепілдік береді. «Qarmet» АҚ «QARMET» АҚ-да Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 22-тарауының 201-бабының 1-тармағына сәйкес әзірленген еңбекті қорғауды басқару жүйесі (АҚК) енгізілді. Қазақстан Республикасының Еңбекті қорғау және қауіпсіздік саласындағы заңнамасының талаптарына, ИСО-45001-2018 халықаралық стандартының талаптарына сәйкес келеді. Тәуекелдерді басқару, персоналды оқыту және жұмыс орындарындағы еңбекті қорғау мен өнеркәсіптік қауіпсіздіктің жай-күйін тұрақты бақылау арқылы жазатайым оқиғалардың, кәсіптік аурулардың алдын алу үшін АҚК бойынша ұйымдастыру-алдын алу шараларының кешені орындалады.

Ұйымдастырушылық іс-шаралар:

- Өндірістік алаңдардың күнделікті аудиттері жүргізіледі, 2026 жылдың 8 айында 111526 аудит өткізілді.

- Құрылымдық бөлімшелерді комбинаттың қадағалау қызметтерінің басшылары мен мамандары 8 айға кешенді тексерулер жүргізеді.

«QARMET» АҚ құрылымдық бөлімшелерінде 28 кешенді тексеру жүргізілді.

- «QARMET» АҚ барлық бөлімшелерінде БиОТ тақырыптары бойынша кесте әзірленді және 29 нысаналы тексеру жүргізілді, тиісті нұскамалар жүргізуге, жұмыс орындарында ОТиТБ талаптарының орындалуын тексеруге баса назар аударылды.

- Апаттарды жою жоспары бойынша 28 оқу дабылы, 24 өртке қарсы жаттығулар өткізілді.

- Жаракаттанудың сыни Тәуекелдерін басқару бойынша ТОП - 3 тәуекел бойынша үш бағдарлама қолданысқа енгізілді.

- Qarmet және еншілес кәсіпорындарда болған жазатайым оқиғалар мен инциденттер

бойынша профилактикалық іс-шаралар орындалады, мән-жайлармен танысу, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқамалар және нысаналы тексерулер жүргізіледі.

- Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі өндірістік кеңес жұмыс істейді, оның құрамына проф.одақ пен жұмыс берушінің өкілдері кіреді, 3 өндірістік кеңес өткізілді.
- Халықаралық Отитб күні 2026 жылғы 28 сәуірде конкурстар мен іс-шараларды әзірлеп, қатысушыларды марапаттаумен өткізілді.

- БиОТ және пром бойынша оқыту жүргізіледі. Теміртау қаласындағы ОПОП оқу орталығындағы қауіпсіздік. – «Нарядно-руксат беру жүйесі» және «Биіктіктегі жұмыс» БиОТ бойынша екі тренинг қолданысқа енгізілді. «QARMET» АҚ-ның барлық құрылымдық бөлімшелерінде «Жактау» ЖШС-мен жасалған Ұжымдық шарт жұмыс істейді, ол әлеуметтік жеңілдіктер беруге және жұмысшылардың құқықтарын қорғауға кепілдік береді.

«Karaganda Komir» ЖШС «Жартас» профилакторий санаторийі жұмыс істейді, онда «Karaganda Komir» ЖШС қызметкерлері емдеу-профилактикалық және оңалту рәсімдерінің кешенін алады, «Шахтер» демалыс үйі жұмыс істейді, сондай-ақ Қазақстанның сыртқы санаторийлерімен шарттар жасалған. Шипажай-курорттық емдеуден басқа салауатты өмір салтын және дене шынықтыру сабақтарын жүргізу көтермеленеді. Шахтерлер күні мен Металлургтер күніне әртүрлі спорт түрлері бойынша жарыстар өткізілді. Кәсіпорынның мыңдаған азаматтары мен қызметкерлерін жинайтын Qarmet Run жаппай жарыстары өткізіледі. «QARMET» АҚ жұмыс орнында денсаулықты сақтауға, қызметкерлердің денсаулығын сақтау, сондай-ақ жұмысшыларды сауықтыру және олардың дене шынықтыру және спортпен шұғылдануына жағдай жасау жөніндегі шараларды көздеуге бағытталған корпоративтік әлеуметтік бағдарламаларды енгізу «Жартас» санаторийі жұмыс істейді, онда «QARMET» қызметкерлері емдеу-профилактикалық және оңалту рәсімдерінің кешенін алады, «Шахтер» демалыс үйі жұмыс істейді, сондай-ақ Қазақстанның шипажайларымен шарттар жасалды.

Санаторий-курорттық емдеуден басқа, салауатты өмір салтын және дене шынықтыру сабақтарын жүргізу ынталандырылады, Металлургтер күніне әртүрлі спорт түрлері бойынша жарыстар өткізілді. Комбинат қызметкерлері мен қала тұрғындарының қатысуымен жеңімпаздарды марапаттаумен жаппай жүгіру өткізілді.

Жыл сайын бюджетке арнайы киім, арнайы аяқ киім, басқа да ЖҚҚ сатып алуға, сондай-ақ еңбекті қорғау жөніндегі іс-шараларды қаржыландыруға қаражат салынады. Қызметкерлерді арнайы киіммен, арнайы аяқ киіммен және ЖҚҚ камтамасыз ету бекітілген Арнайы киім беру нормаларына сәйкес жүзеге асырылады.

«Karaganda Komir» ЖШС-барлық шахталарда ауысым алдындағы медициналық тексерулердің автоматтандырылған жүйелері енгізілуде. Қарағандыда «QarMed» клиникалық-диагностикалық орталығы ұйымдастырылды, оның негізінде жыл сайын компания персоналына тегін міндетті мерзімді медициналық тексерулер жүргізіледі. Тексерулерді бейінді мамандар (кәсіптік патолог, невропатолог, хирург және т.б.) жүргізеді, сондай-ақ диагностикалық жабдық жаңартылды. «Karaganda Komir» ЖШС-де 8 айдағы кәсіби аурулардың деңгейі. 2026 ж. 2025 жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 29% - ға төмендеді (8 ай. 2025ж. - 31 адам, 8 ай. 2026 ж. - 22 адам).

«QARMET» АҚ Міндетті жыл сайынғы мерзімді тексерулер: жоспар 2026 - 14 323 адам 1 жартыжылдық 2026 - 7526 адам - 52.5% ауысым алдындағы және ауысымнан кейінгі медициналық тексерулер: 1 жартыжылдық 2026 - 814 530 адам он - 166 адам болат департаментінің денсаулық сақтау пункттері базасында физиотерапия жүргізу:

1 жартыжылдық 2026 - 4 637 адам донор күні акциялары: 6 күн, 242 адам қатысты, қан көлемі-118, 5 л.

Жартас ауылында сауықтыру: 377 қызметкер.

Өндірістік жаракаттанудың және кәсіптік сырқаттанушылықтың профилактикасына бағытталған іс-шараларды жүргізу, ауыр жұмыстарда, еңбек жағдайлары зиянды және (немесе) қауіпті жұмыстарда жұмыс істейтін қызметкерлерді мерзімді медициналық

тексерулер мен тексерулерді жүргізуді қамтамасыз ету, еңбек жағдайларының санитариялық-эпидемиологиялық сипаттамаларын жасау кезінде жәрдемдесу.

«QARMET» ірі бөлімшелерінде ауысым алдындағы медициналық тексерулердің автоматтандырылған жүйелері енгізілуде.

«QARMET» аумағында шағын емхана ашылды, онда кәсіпорын қызметкерлері жыл сайынғы профилактикалық медициналық тексеруден өтеді. Тексерулерді бейінді мамандар (кәсіптік патолог, невропатолог, хирург және т.б.) жүргізеді, сондай-ақ диагностикалық жабдық жаңартылды. 2026 жылдың 8 айында жұмысшылардың 65% тексеруден өтті. 1 кәсіптік ауру анықталды.

Кәсіпорында өндірістік кеңес құрылды - еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау мәселелері қаралатын Ұжымдық шарттың 32-қосымшасы. «Qarmet» АҚ-да есепті кезеңде өндірістік кеңестің 2 отырысы өтті. «Karaganda Komir» ЖШС-де есепті кезеңде өндірістік кеңестің 2 отырысы өтті. - 49-тармақ-ұжымдық шартқа 33-қосымша-техникалық инспектордың құқықтары мен міндеттері, Техникалық инспекторларға сыйлықақы беру мәселелері айқындалған Еңбек техникалық инспекторы туралы ереже бар.

Ұжымдық шарттың техникалық еңбек инспекторы туралы Ереженің 3-бөліміне сәйкес:

3. Техникалық инспектордың құқығы бар:

3.1 Жұмыс орындарында еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жағдайларына, жұмыс берушінің актілері мен лауазымды тұлғалардың кәсіпорында еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі Ұжымдық шарттың талаптарын орындауына кедергісіз тексеру жүргізу, ерекшелік пен өндірісті және жұмысшыларға рұқсат берудің келісілген тәртібін ескере отырып, еңбекті қорғауды басқару жүйесін ұйымдастыруда белгіленген тәртіппен анықталған бұзушылықтарды жою туралы ұсыныстар енгізу орындарына;

3.2 Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы кәсіби тәуекелдердің мониторингі мен бағалауын ұйымдастыруға қатысу;

3.3 еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жағдайларының жай-күйі туралы жұмыс берушіден және ұйымның өзге де лауазымды адамдарынан ақпарат пен түсініктемелер, оның ішінде жазбаша түрде алуға;

3.4 еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау мәселелері бойынша құрылымдық бөлімшелердің регламенттеуші құжаттамасын әзірлеуге қатысу, өз ұсыныстарын енгізу;

3.5 жұмыс берушінің есебінен еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау мәселелерін оқытуға;

3.6 бақылау функцияларын жүзеге асыру уақытына;

3.7 Қазақстан Республикасының заңнамасын, жұмыс берушінің актілерін, Ұжымдық шарт талаптарын, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістегі жазатайым оқиғаларды және кәсіптік ауруларды жасыру бөлігінде келісімдерді бұзғаны үшін кінәлі ұйым қызметкерлерін жауапкершілікке тарту туралы талаптармен жұмыс берушіге жүгінуге;

3.8 ұйым басшыларынан қызметкерлердің өмірі мен денсаулығына қауіп төндіретін еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі бұзушылықтарды, ал олардың өмірі мен денсаулығына тікелей қатер төнген жағдайларда жұмыстарды тоқтата тұруды дереу жоюды талап етуге;

3.9 кеңестің және кәсіподақтың отырыстарына еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғауға байланысты мәселелер шығарылсын;

3.10 тиісті құрылымдық бөлімшенің басшылығы, Кеңес немесе кәсіподақ бастамашылық еткен аудиттерге, тексерулерге, жұмыс орындарын аттестаттауға қатысу.

V бөлім Әлеуметтік-еңбек даулары, қақтығыстар және ереуілдер Органы

Облыстың атқарушы билік органдары

(МЕИКД) 2026 жылы облыс аумағында еңбек жанжалдары тіркелген жоқ.

Наразылық сезімдерін болдырмау, тұрақтылықты сақтау үшін кәсіпорындар мен ұйымдардың қызметіне тұрақты мониторинг жүргізіледі.

Облыста жұмыс тобы жұмыс істейді, оған барлық мүдделі мемлекеттік және құқық қорғау органдары мен қалалар мен аудандардың әкімдері кіреді. Апта сайын облыс әкімінің қатысуымен өткен аппараттық кеңестің отырыстарында жалақы бойынша берешек мәселелері және облыстың кәсіпорындары мен ұйымдарында еңбек жанжалдарының туындау тәуекелдері қаралады. Сондай-ақ, қалалар мен аудандарда мемлекеттік органдар, кәсіподақтар өкілдерінен, қоғамдық пікір көшбасшыларынан жұмыс топтары құрылды, олар еңбек ұжымдарымен кездесіп, проблемалық мәселелерді анықтау мақсатында түсіндіру жұмыстарын жүргізеді.

Еңбек ұжымдарында әлеуметтік шиеленісті болдырмау мақсатында Департамент жұмыс берушілер төлемеген міндетті әлеуметтік және басқа да аударымдар бойынша әлеуметтік желілерге мониторинг жүргізеді.

Бұдан басқа, Қарағанды облысы бойынша Мемлекеттік еңбек инспекциясы департаментінде жедел желі жұмыс істейді.

Сондай-ақ, еңбек қатынастарының проблемалық мәселелері кәсіподақтардың қатысуымен әлеуметтік әріптестік жөніндегі үшжақты комиссиялардың отырыстарында қаралатынын атап өткен жөн.

2026 жылдың 8 айында жарақаттанудың 84 фактісі орын алды (2025 жылдың 8 айы – 94, 10,6% – ға азайды), онда 95 адам зардап шекті (2025 жылдың 8 айы – 95), оның ішінде өліммен аяқталған – 15 адам (2025 жылдың 8 айы-13, 15,4% - ға ұлғайды).

Ішкі саясат басқармасы (ІСБ). Еңбек жанжалдарының туындауына қарай облыс әкімі деңгейінде құқық қорғау, арнаулы мемлекеттік органдар басшыларының қатысуымен отырыстар (кеңестер) өткізіледі, онда оларды оқшаулау жөнінде қажетті шаралар әзірленеді. Жыл басынан бері барлығы 9 кеңес өткізілді. Сондай-ақ, облыс әкімі мен әкім орынбасарының төрағалығымен апта сайын РОШ отырысы өткізіледі.

Облыстық қызметкерлер бірлестіктері

«Қарағанды облысының Кәсіподақ орталығы» аумақтық кәсіподақтар бірлестігі Кеншілер ұсынған әлеуметтік-еңбек мәселелерін шешу мақсатында Қарағанды облысында Қарағанды облысы әкімінің төрағалығымен жұмыс комиссиясы құрылып, жұмыс істейді.

Мәселелер кешеніне мыналар кірді: жалақыны көтеру, қызметкерлердің қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету, жұмысшы персоналдың нормативтік саны мәселесін шешу және басқалар, сондай-ақ комиссия 2017 жылғы желтоқсандағы еңбек жанжалы кезінде кеншілер ұжымдарының талаптары бойынша бұрын қабылданған хаттамалық шешімді орындау мәселесіне оралды.

Комиссия құрамына еңбек ұжымдарынан сайланған сегіз көмір шахтасының өкілдері, QARMET АҚ өкілдері, «Жақтау» металлургтері мен «Қорғау» көмір өндірушілерінің кәсіподақ ұйымдарының төрағалары, «Өркен-Атасу» ЖШС, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Кәсіподақтар Федерациясының Қарағанды облысы Кәсіподақ орталығының, QARMET ақ, облыс прокуратурасының, облыстық басқармалардың басшылары, әкімдер кірді аумағында тау-кен металлургия компаниясының кәсіпорындары орналасқан қалалар мен аудандар.

Әлеуметтік шиеленісті жеңілдету мақсатында жұмыс комиссиясының кеңестері күн сайын өткізілді, әрбір отырыстан кейін комиссияның өкілетті мүшелері өз кәсіпорындарына барып, жалпы нарядты (жиналыстарда) аппаратты еңбек ұжымдарының мүшелеріне жеткізді.

«Қорғау» көмір өндірушілерінің кәсіподағы, «Жақтау» металлургтері, «Өркен-Атасу» ЖШС, Қарағанды облысының Кәсіподақ Орталығы әлеуметтік желілерде материалдарды жедел жариялады, келіссөздер барысы Қарағанды облысының барлық телеарналарында көрсетілді.

Комиссия жұмысының алғашқы күндерінің нәтижесінде еңбек ұжымдарынан сұрақтар топтамасы қалыптастырылды, шешу жолдары анықталды, қорытынды хаттамаға еңбек ұжымдарының мүшелері мен QARMET АҚ басшылығы «Қорғау» көмір өндірушілерінің, «Жақтау» металлургтерінің кәсіподақтары, «Өркен-Атасу» ЖШС, Қарағанды облысының Кәсіподақ орталығы, Қарағанды облысы әкімінің орынбасарлары – кепілгер қызметкерлерінің өкілдері қол қойды қол жеткізілген уағдаластықтардың орындалуын Қарағанды облысының әкімі қадағалады.

Нәтижесінде 2023 жыл кезеңінде осы уақытқа дейін еңбек ұжымдарының талаптарын абсолютті көпшілікте QARMET ақ орындады.

Қазіргі уақытта осындай форматтағы кездесулер Қарағанды облысы әкімінің төрағалығымен ай сайын өткізіледі, онда компания кәсіпорындарының еңбек қызметі процесінде туындайтын жаңа мәселелер қаралады.

Қарағанды, Теміртау, Абай, Саран, Шахтинск және Қаражал қалаларында және іргелес кенттерде қызметкерлерді санаторлық-курорттық емдеу және әлеуметтік сипаттағы мәселелер жедел шешілуде.

Зейнетақымен қамсыздандыру, ауыр және қауіпті еңбек жағдайларында жұмыс істейтін кеншілер мен металлургтердің әділ зейнетке шығуы мәселесі шешілмеген күйінде қалып отыр.

Осы және басқа да мәселелерді шешу үшін комиссия отырыстарына Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі мен денсаулық сақтау министрлігінің өкілдері, «Қазуглепроф» және «Қазпрофметалл» салалық кәсіподақтарының басшылары қатысып, түсініктеме берді.

Келіссөздер процесінің нәтижесінде ұжымдық шартқа әр жаңа жылдың 1 қаңтарынан бастап (Қазақстан Республикасы Статистика агенттігінің деректері бойынша) компанияның барлық қызметкерлерінің жалақысын жыл сайынғы индекстеу және кәсіподақтармен келісілген еңбек қауіпсіздігі талаптарының сақталуын ескере отырып, 25 000 теңге мөлшерінде қосымша ай сайынғы төлемдер туралы өзгерістер енгізілді. Еңбек даулары мен жанжалдардың алдын алу жөніндегі кәсіподақ тараптарының бастамашыл мәселелері жұмыс тобының және Қарағанды облыстық әлеуметтік әріптестік және әлеуметтік және еңбек қатынастарын реттеу жөніндегі үшжақты комиссияның отырыстарында қаралады, онда алқалы шешімдер қабылданады, тараптардың өзара іс-қимыл жолдары және алдын алу шараларын қабылдау айқындалады.

2026 жылдың 1 жартыжылдығында 1625 адамды қамтитын 28 семинар өткізілді.

Қазақстан Республикасы Кәсіподақтар федерациясының гендерлік комиссиясы, оның өңірлік бөлімшелері әлеуметтік әріптестік шеңберінде тұрақты негізде әйелдер мен мужчин еңбек саласындағы тең құқықтары мен мүмкіндіктері, бірдей еңбекақы төлеу, еңбек қатынастарындағы дискриминацияны жою, сондай-ақ балалар еңбегінің ең нашар нысандарын жою, мүгедектігі бар қызметкерлердің құқықтарын қорғау мәселелерін шешуді ілгерілетеді.

«Қарағанды кәсіподақтар одағы» АҚБ әлеуметтік-еңбек қатынастарын реттеу жөніндегі облыстық үшжақты комиссияның тұрақты қатысушысы болып табылады. Кәсіпорын деңгейінде кәсіподақ өкілдері жұмысшылармен және жұмыс берушілермен үнемі өзара әрекеттесуді қолдайды.

Негізгі назар проблемаларды ерте кезеңде анықтауға және оларды еңбек жанжалына көшкенге дейін шешуге аударылады.

Ол үшін еңбек ұжымдарындағы моральдық-психологиялық ахуалға мониторинг жүргізіледі. Қалыптасқан карта проблемалық учаскелерді көруге, жұмыс берушіні уақтылы хабардар етуге және қажетті ден қою шараларын бірлесіп анықтауға мүмкіндік береді.

Жұмыс берушілердің бірлестіктері (қауымдастықтары, одақтары)

«Qarmet» АҚ аталған қағидаттар кәсіпорында толық көлемде іске асырылуда.

Кәсіпорында жеке еңбек дауларын қарау бойынша келісім комиссиясы құрылды. Есепті кезеңде «Qarmet» АҚ-да қызметкерлердің 30 өтініші қаралды, келісім комиссиясының 16 отырысы өтті.

«Karaganda Komir» ЖШС-де 12 өтініш қаралды, келісім комиссиясының 4 отырысы өтті.

«Qarmet» АҚ-да 4 669 әйел, 184 мүгедек қызметкер жұмыс істейді. «Karaganda Komir» ЖШС-де 2 072 әйел, 126 мүгедек қызметкер жұмыс істейді. Кәсіпорын саясатына сәйкес балалар еңбегін пайдалануға қатаң тыйым салынады.

«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС.

2026 жылдың 6 айында Қарағанды облысында орналасқан «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС кәсіпорындарында еңбек жанжалдары тіркелген жоқ.

Әлеуметтік-еңбек жағдайын тұрақтандыру және еңбек жанжалдарының туындауына жол бермеу мақсатында «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС басшылығы қызметкерлердің келіп түсетін талаптарын қарауға, анықталған проблемаларды жоюға және еңбек ұжымдарымен өзара іс-қимылды күшейтуге бағытталған іс-шаралар кешенін жүргізеді.

Келіп түсетін талаптарды қарау қорытындысы бойынша бейінді қызметтер мен кәсіпорындар жұмыс жүргізуде, тиісті бағыттар бойынша жауапты тұлғалар айқындалды және Белгіленген мәселелерді реттеу жөнінде шаралар қабылданды.

Басшылықтың қолжетімділігін арттыру және қызметкерлермен тікелей диалогты қамтамасыз ету мақсатында қызметкерлерді «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС Басқарма төрағасының орынбасарларына жеке қабылдауға жазу мүмкіндігі ұйымдастырылды. Жеке қабылдауды ұйымдастыру және өткізу тәртібі компанияның тиісті ішкі құжатымен реттеледі. Жеке қабылдау барысында келіп түскен өтініштерді жауапты бөлімшелер олардың пысықталуын кейіннен бақылай отырып қарайды.

Қосымша компания басшылары тұрақты негізде өндірістік объектілерді аралап, қызметкерлермен тікелей кездесулер өткізеді. Кездесулерді тікелей жұмыс орындарында өткізуге ерекше назар аударылады, бұл қызметкерлерден кері байланыс алуға, жергілікті жерлерде проблемалық мәселелерді анықтауға және оларды шешу бойынша жедел шаралар қабылдауға мүмкіндік береді. Мұндай кездесулерді өткізу кезінде ашық диалогқа және мәселелерді мазмұнды талқылауға баса назар аударылады.

Еңбек ұжымдарымен өзара іс-қимыл бөлігінде «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС және оның еншілес компанияларының еңбек ұжымдарында жұмыс жиналыстарын ұйымдастыру және өткізу регламенті бекітілді. Регламентке сәйкес кәсіпорын басшылары тұрақты негізде еңбек ұжымдарымен жұмыс жиналыстарын өткізеді, олардың барысында қызметкерлерден тікелей түсетін өндірістік, әлеуметтік, кадрлық және өзге де мәселелер қаралады.

Мәселен, 2026 жылдың 6 айында Қарағанды облысының кәсіпорындарының басшыларымен 162 жұмыс жиналысы өткізіліп, онда 250 мәселе қаралды. Ең үлкен үлесті өндірістік сипаттағы мәселелер – 128 сұрақ (51%), арнайы киім және ЖҚҚ бойынша сұрақтар – 33 (13%), еңбекақы, демалыс және есептеу мәселелері – 23 (9%), АБК – 28 (11%) құрады. Әрбір мәселе бойынша тиісті пысықтау және орындалуын бақылау ұйымдастырылды.

Қосымша Q&A (сұрақ-жауап) корпоративтік жобасы шеңберінде қызметкерлердің өтініштерін жүйелі жинау және талдау жүзеге асырылады. Өтініштер мен еңбек ұжымдарының кері байланысын талдау нәтижелері бойынша негізгі және жүйелі мәселелердің тізбесі қалыптастырылды.

Көптеген сұрақтар бойынша бейіндік қызметтер тиісті жауаптар дайындады, олар қызметкерлермен түсіндіру жұмыстарын жүргізу кезінде қолданылады. Еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік, қызметкерлерді қажетті құралдармен және материалдармен қамтамасыз ету, өндірістік жабдықтардың жарамдылығы және анықталған кемшіліктерді

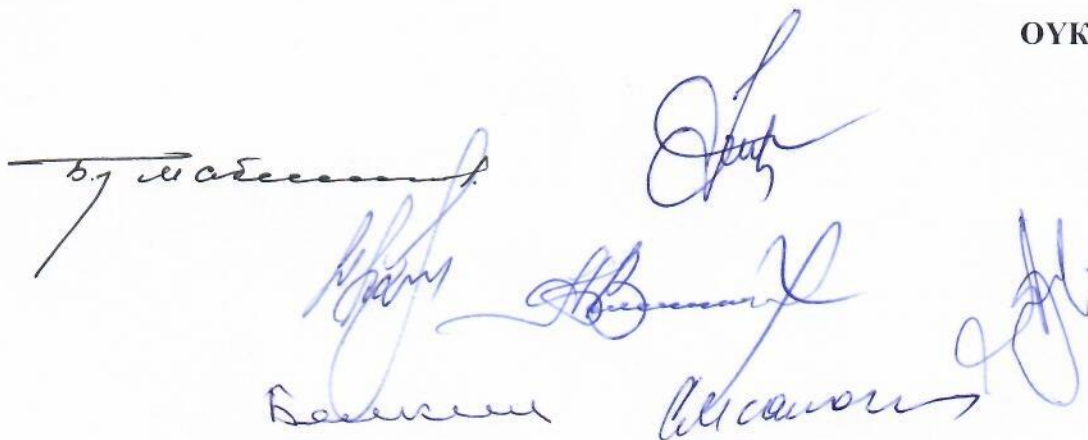
уактылы жою мәселелеріне ерекше назар аударылады. Осы бағыттар бойынша ақпарат жұмыс кездесулері, өндірістік объектілерді аралау және жеке қабылдаулар шеңберінде қаралады және тиісті қызметтердің бақылауында болады.

Бұдан басқа, бұрын қабылданған шешімдер мен тапсырмалардың орындалуына бақылау күшейтілді. Еңбек ұжымдарымен кездесулердің, жеке қабылдаулар мен аралаулардың қорытындысы бойынша орындалу мәртебесі туралы ақпарат жиналады, қажет болған жағдайда жауапты бөлімшелермен және кәсіпорындардың басшыларымен қосымша пысықтау жүргізіледі.

Осылайша, еңбек жанжалынан кейін еңбек ұжымдарымен жұмыс жұмыс орындарындағы қызметкерлермен тұрақты диалогты, жұмыс жиналыстары мен айналма жолдарды өткізуді, жеке қабылдау арқылы басшылыққа жүгіну мүмкіндігін, келіп түскен мәселелерді жедел қарауды, олардың орындалуына жауаптыларды бекітуді және кейіннен бақылауды көздейтін тікелей өзара іс-қимылдың жүйелік форматына ауыстырылды.

Өткізілетін іс-шаралар проблемалық мәселелерді уактылы анықтауға, қызметкерлермен қарым-қатынастың ашықтығы мен сапасын арттыруға, әлеуметтік шиеленістің себептерін жоюға және осындай жағдайлардың қайталануына жол бермеуге бағытталған.

ОҰК жұмыс тобы

The image shows several handwritten signatures in blue ink. There are approximately seven distinct signatures of varying lengths and styles, some appearing to be names or initials. They are arranged in a loose, horizontal cluster across the lower half of the page.